Frați de grai, frați de trai

Români în ANDALUCÍA

DEPARTAMENTUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Români în Andalucía

Publicație pentru românii din Andalucía și întreaga Spanie. Apare lunar. Anul VI, Nr. 53, Februarie 2026

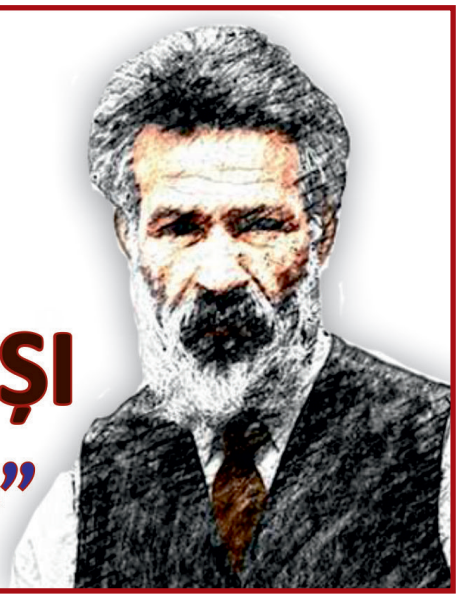

Diaspora 9 - Oamenii schimbării

DIALOGURILE CULTURO

2026 ANUL CONSTANTIN BRÂNCUȘI

"Măiastra și eterna reîntoarcere"

Pe drumurile lui Brâncuși (I)

Ruth Oren, Israel

Pentru aprecierea maestrului în lumea largă şi pentru impactul său în arta modernă, **Radio România Cultural** a organizat cu acest prilej la Târgul de Carte Gaudeamus Bucureşti de la începutul lunii decembrie 2025, o dezbatere despre **Priviri asupra lui Brâncuşi şi schimbarea acestora în funcţie de epocă şi regim politic**, despre prezentări şi lucrări aflate în patrimoniul Statului român, despre identitate şi apartenenţă, despre Brâncuşi în cultura populară şi industria de consum turistic. I-am ascultat cu mult interes pe domnii **Cornel Mihalache**, în prezent directorul Centrului de cercetări Brâncuşi de la Târgu Jiu, Cătălin Davidescu, directorul Muzeului de Artă din Craiova, cunoscutul artist plastic Dan Perjovski şi talentata scriitoare şi jurnalistă Moni Stănilă, care a alcătuit cu multă trudă...

pag. 10-11

CONSTANTIN BRANCUSI

La aparición de ciertos conceptos interpretativos en sus obras es hoy en día considerada como una predicción futurista, que no solo abarca las actividades artísticas de la escultura, sino que va más allá, donde también afecta a la pintura , fotografía, al diseño y la arquitectura. Todo aquello que este artista posicionó como referente artístico nos da hoy la ventaja de poder disfrutarlo en una u otra de estas formas, especialmente en todos aquellos espacios donde el volumen, el movimiento y la luz están inspirados en el encuentro entre las bases espirituales de la tierra y lo cósmico.

Tales como sus obras más emblemáticas, la de la **Columna del Infinito, La Puerta del Beso o la Mesa del Silencio,** todas ellas situadas en un ...

A. CALDERÓN de JESÚS, pag. 5-6

DRUMUL SPRE ESENȚA FRUMUSEȚII:

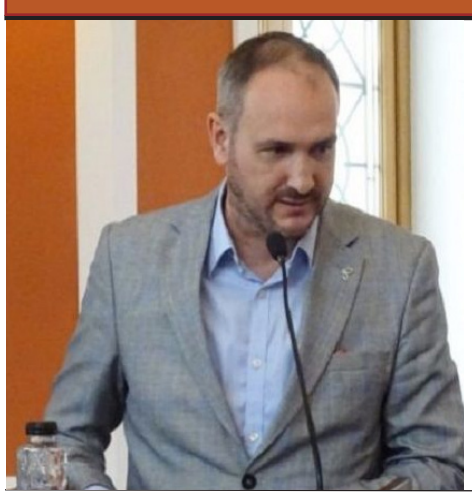
DEBUTUL ARTISTIC AL LUI BRÂNCUȘI

O vizită la Muzeul Național de Artă al României rămâne, de fiecare dată, o incursiune într-un univers al valorilor majore ale culturii. În contextul împlinirii a 150 de ani de la nașterea lui Constantin Brâncuși (1876–1957), interesul pentru sala dedicată marelui artist devine cu atât mai firesc, cu cât instituția adăpostește cea mai importantă colecție de opere originale ale sculptorului din România.

În spațiul expozițional care îi poartă numele sunt reunite lucrări reprezentative pentru perioada de formare și pentru etapa de tranziție spre stilul sintetic ce avea să-l consacre. Vizitatorii pot urmări astfel evoluția artistică a lui Brâncuși prin sculpturi precum **Rugăciunea...**

Tanța Tănăsescu, pag. 15

Ionuț Țene **pag. 3**

editorial

Brâncuși

— un sculptor al arhetipului creștin românesc —

Cel mai important sculptor al modernității a fost românul Constantin Brâncuși. Puțină lume știe că sculptorul era un om credincios și practicant al religiei creștin ortodoxe. Sculpturile sale au o componentă creștină relevantă și o componentă tradițional creștină românească, inspirată din spațiul rural arhetipal oltenesc. Biografia sa este demnă de roman. Constantin Brâncuși s a născut la 19 februarie 1876, în Hobița, județul Gorj, fiind cel mai mic din cinci copii. Și a făcut studiile la școlile din Peștișani și Brădiceni, apoi la Școala de Arte și Meserii din Craiova (1894–1898) și la Școala de Arte Frumoase din București (1898–1902). A lucrat ca ucenic tâmplar și lăcătuș, a fost cântăreț și paraclisier la biserici, iar în timpul studenției a realizat primele lucrări premiate (Bustul lui Vitellius, Capul lui Laocoon, Studiu,

Concursul Internațional de Creație CultuRO

Ediţia a III-a, 2026, Madrid, Spania

Regulamentul de organizare şi desfăşurare a Concursului de creație CultuRO, Ediţia a III-a, 2026

Asociación Socio Cultural Romanati și Centrul Cultural La Tierra Tracia, în parteneriat cu **Uniunea Ziariştilor Profesionişti din România - Filiala Occident** şi **Boema TV** organizează a treia ediţie a **Concursului de creație CultuRO**, manifestare care îşi propune descoperirea, promovarea și stimularea creaţiei artistice.

Se pot înscrie creatori români din toată lumea precum și creatori străini care relaționează cu cultura română, fără nicio condiționare. Un concurent se poate înscrie la o singură secţiune.

Concurenţii se pot înscrie la următoarele secţiuni:

1. **Literatură.** Se acceptă în concurs materiale aparţinând oricărei specii literare în limba română, în original sau traducere, în limita a maxim 10 000 de semne tipografice cu spaţii. Materialele care depăşesc această limită sau care nu respectă normele ortografice, ortoepice şi de punctuaţie ale limbii române vor fi descalificate.

2. **Arte plastice.** Participanții vor înscrie în concurs 3 (trei) lucrări originale. Lucrările vor fi trimise online, în copie fotografică realizată în condiții bune de iluminare care să dea posibilitatea unei aprecieri corespunzătoare din partea membrilor juriului şi vor fi însoţite de informații legate de opera înscrisă în concurs: dimensiuni, suport, tehnica de realizare și orice alte informații pe care concurentul le consideră necesare;

3. **Arta actorului.** Participanţii vor înscrie în concurs un fişier video cu dimensiunea de maxim 25 de megabiţi sau link YouTube conţinând un număr individual: monolog, recitare, pantomimă etc.;

4. **Muzică.** Pot participa soliști care vor înscrie în concurs un fişier video cu dimensiunea de maxim 25 de megabiţi sau link YouTube conţinând interpretarea unei piese din repertoriul propriu, indiferent de genul muzical practicat. Nu se acceptă adaptări, prelucrări, remixări după piese cunoscute;

5. **Dans.** Participanţii vor înscrie în concurs un fişier video cu dimensiunea de maxim 25 de megabiţi sau link YouTube conţinând un număr de dans solo, indiferent de stilul de dans practicat.

Toate lucrările, la toate secţiunile, vor fi expediate pe e-mail culturo.ro@gmail.com până la data de 21 iunie 2026, ora 24,00, însoţite de un CV al concurentului. Organizatorii îşi declină orice responsabilitate privind respectarea, de către concurenţi, a prevederilor legale în domeniul drepturilor de autor. Orice concurent care nu poate fi identificat şi contactat va fi descalificat.

Înscrierea în concurs este dovada acceptării prezentului Regulament şi asumarea obligativității respectării lui.

Juriul concursului are următoarea componență:

-Lucian BINDER-CATANĂ, (Germania) președinte;
- Tic PETROŞEL, (Albania) vicepreședinte;
- Violeta ANCIU, (România) secretar;
- Cristina BARNA, (România) membru;
- Vasile JUVERDEANU, (Italia) membru;
- Lucilla TRAPAZZO (Italia) membru;
- Adina VÂLCU (Anglia) membru;

Jurizarea va avea loc în perioada 22 iunie – 22 iulie 2026, urmând ca, în intervalul 23 - 25 iulie 2026 să se facă publice rezultatele jurizării, prin intermediul e-mailurilor comunicate de concurenți, prin intermediul partenerilor media şi prin intermediul site-ului www.culturo.ro

Premiul constă în participarea premianților, pe cheltuiala organizatorilor, în programul oficial al **Festivalului de Carte şi Arte al Românilor de Pretutindeni - CultuRO**, care se va desfăşura în **Spania**, între **1 – 5 octombrie 2026,** decernarea premiului fiind condiționată de prezența premiantului la Festival precum şi în popularizarea operelor premiate de către partenerii **CultuRO**. Juriul îşi rezervă dreptul de a acorda sau nu unul sau mai multe premii la oricare dintre secţiuni, în funcţie de valoarea lucrărilor înscrise în concurs.

La iniţiativa organizatorilor, se pot acorda și premii speciale ale unor reviste de cultură, ale partenerilor și/sau altor entități, dar numai dintre finaliştii stabiliţi de către Juriu! Concurenţii premiaţi vor fi anunţaţi telefonic și/sau prin poşta electronică în vederea participării la festivitatea prilejuită de acest eveniment. Laureaţii vor primi în cadrul festivității de premiere diploma corespunzătoare premiului obţinut. În cazul neparticipării la festivitatea de premiere, juriul își rezervă dreptul de a anula premiul respectiv.

Pentru informaţii suplimentare sau orice altă comunicare, cu Juriul sau cu Organizatorii, se va folosi, în exclusivitate, e-mail-ul

culturo.ro@gmail.com

Frați de grai, frați de trai
Români în Andalucía
Publicație pentru românii din Andalucía și întreaga Spanie. Apare lunar.

Editor: Asociación Socio-Cultural Romanati
Redacția: Centro Cultural La Tierra Tracia
Calle Geranio 28, El Ejido, Almeria, 04700, Spania
Email: asociacionromanati@gmail.com
www.romaniinandalucia.com
facebook.com/romaniinandalucia
Tel/WhatsApp: +34 643 631 324

Redactor Șef: Mircea G. Florescu
Redactor Șef Adjunct: Violeta Andrei Stoicescu
Redactori: Dana Oprica, Teodora Olteanu, Dorina Florescu Titi Sultan, Violeta Ionela Anciu, Nicolaie Dincă
Colaboratori: Marian Nencescu, Dan Toma Dulciu, Ionuț Țene, Valeru Ciurea, Medana Oprea, Cristian Segărceanu, Adina Vâlcu, Tanța Tănăsescu, Andra Fornea, Ana Andrei.
Machetare grafică: Dorina Florescu

DEPARTAMENTUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI
Această publicație a fost tipărită cu sprijinul Departamentului pentru Românii de Pretutindeni
www.drp.gov.ro
Conținutul acestei publicații nu reprezintă poziția oficială a Departamentului pentru Românii de Pretutindeni.

Publicație apărută cu susținerea Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România
FILIALA OCCIDENT

Brâncuși

— un sculptor al arhetipului creștin românesc —

Cel mai important sculptor al modernităţii a fost românul Constantin Brâncuşi. Puţină lume ştie că sculptorul era un om credincios şi practicant al religiei creştin ortodoxe. Sculpturile sale au o componentă creştină relevantă şi o componentă tradiţional creştină românească, inspirată din spaţiul rural arhetipal oltenesc. Biografia sa este demnă de roman. Constantin Brâncuşi s-a născut la 19 februarie 1876, în Hobiţa, judeţul Gorj, fiind cel mai mic din cinci copii. Şi a făcut studiile la şcolile din Peştişani şi Brădiceni, apoi la Şcoala de Arte şi Meserii din Craiova (1894–1898) şi la Şcoala de Arte Frumoase din Bucureşti (1898–1902). A lucrat ca ucenic tâmplar şi lăcătuş, a fost cântăreţ şi paraclisier la biserici, iar în timpul studenţiei a realizat primele lucrări premiate (Bustul lui Vitellius, Capul lui Laocoon, Studiu, Ecroseu). În 1904–1905 a plecat la Viena, München şi apoi la Paris, unde a studiat la École des Beaux Arts şi a refuzat oferta de a lucra în atelierul lui Rodin. În Paris şi a stabilit atelierul pe Montparnasse şi a dezvoltat temele *„Sărutul”*, *„Pasărea în văzduh”*, *„Ovoidul”* **şi altele, experimentând treptat opere în lemn, piatră şi bronz.**

Sculptorul a dobândit recunoaştere internaţională, mai ales datorită ansamblului din Târgu Jiu (**Masa Tăcerii, Scaunele, Poarta Sărutului, Coloana Infinită**), finalizat în 1938 şi dedicat eroilor căzuţi la Jiu în 1916. A refuzat mult timp dubla cetăţenie, iar în 1952 a acceptat cetăţenia franceză pentru a şi asigura moştenitorii care l au îngrijit. A trăit modest, ca un ascet, şi a rămas legat sufleteşte de ţară. Brâncuşi a murit la 16 martie 1957, în atelierul său din Paris, şi a fost înmormântat pe 19 martie în cimitirul Montparnasse. După moartea sa, ansamblul de la Târgu Jiu a fost restaurat şi protejat de stat, iar atelierul său este, astăzi, lângă Centrul Pompidou, un muzeu căutat de iubitorii de artă din întreaga lume. Lucrările artistice realizate de a lungul vieţii au emanat firesc din însăşi viaţa lui simplă, caracterizată de credinţă şi cuviinţă. Despre Brâncuşi ca sculptor creştin există, din păcate, puţine referinţe critice. Întâistătătorul Bisericii Ortodoxe Române a scris, însă, o carte despre creştinismul ancestral exprimat în operele lui Constantin Brâncuşi. Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, în volumul **Brâncuşi — sculptor creştin ortodox**, interpretează ansamblul brâncuşian de la Târgu Jiu (Masa Tăcerii, Poarta Sărutului, Coloana fără sfârşit) ***ca un memorial creştin ortodox dedicat eroilor, în care jertfa se transfigurează în iubire veşnică.***

Masa Tăcerii este chemare la meditaţie asupra vieţii şi morţii ca dăruire de sine; **Poarta Sărutului** simbolizează iubirea eternă şi trecerea pascală dincolo de moarte (legătura dintre sărutul păstrat în memorie şi sărutul liturgic de la înmormântare); **Coloana fără sfârşit** reprezintă biruinţa iubirii asupra morţii şi înălţarea omului spre viaţa veşnică. Integrarea ansamblului cu Biserica **„Sfinţii Apostoli Petru şi Pavel”** subliniază dimensiunea sacră: doar prin Biserică se dobândeşte mântuirea, motiv pentru care Coloana este plasată dincolo de biserică, indicând trecerea spre nemurire.

Patriarhul Daniel reia şi explicaţiile lui Brâncuşi despre evoluţia motivului Sărutului, ca viziune a iubirii nemuritoare, transformată în porţi şi coloane ale eternităţii. Până în ultimele clipe ale vieţii, Brâncuşi a trăit ca un simplu ţăran român sau, mai degrabă, ca un ascet, în pofida faptului că dispunea de averi considerabile. Această viziune sau înţelepciune creştină, inspirată de cultul liturgic ortodox, este prezentă ca motivaţie existenţială şi inspiraţie artistică în opera sculptorului Constantin Brâncuşi. Marele sculptor a fost cântăreţ de strană, corist de biserică şi paraclisier de altar. Din acest motiv, atât în arta sa, cât şi în reflecţiile sale filosofice din aforisme, luminile credinţei creştine ortodoxe nu sunt exprimate sistematic, ci spontan; coerenţa sau unificarea lor nu rezultă dintr un raţionament discursiv elaborat, ci din rodul unei inspiraţii intuitive concentrate. În acest sens, *Brâncuşi nu se exprimă în studii elaborate, ci în maxime şi aforisme, după modelul proverbelor populare sau al sentinţelor monahale.*

Trebuie subliniat, în viziunea Patriarhului Daniel, că universul teologic şi spiritual de inspiraţie liturgică al lui Constantin Brâncuşi, care ia luminat şi format viaţa spirituală şi ia inspirat opera artistică, era centrat pe unele momente sfinte majore din viaţa Bisericii — mai ales praznicele împărăteşti: **Naşterea, Botezul, Răstignirea, Învierea, Înălţarea şi Schimbarea la Faţă a Domnului nostru Iisus Hristos** — precum şi pe momente majore din viaţa creştină: **Botezul, Cununia şi Înmormântarea.** Cântările liturgice ale acestor momente şi evenimente sfinte conţin o teologie adâncă, exprimată într o imnografie solemnă pe care cântăreţul Brâncuşi le-a interpretat artistic şi le a sedimentat spiritual în sufletul său, ca apoi lumina lor să reverse raze în sculptura sa, în opinia Patriarhului. Astfel, multe dintre operele lui Brâncuşi poartă în ele lumină din lumina interioară a icoanelor şi elevaţie din rugăciunile ortodoxe şi ne cheamă la contemplaţie şi bucurie. Părerea Patriarhului B.O.R. este revelatoare pentru sculptura marelui român. Totodată, puţină lume ştie azi că Brâncuşi se îmbrăca în ipodiacon şi slujea la biserica ortodoxă din Paris.

În primăvara anului 1957 îl cheamă la sine pe arhiereul Teofil Ionescu, slujitor la biserica ortodoxă din Paris. După ce se spovedeşte şi se împărtăşeşte, sculptorul mărturiseşte: ***„Mor cu inima întristată pentru că nu mă pot întoarce în ţara mea.”*** Deşi bolnav, Brâncuşi hotărăşte să rămână acasă şi cere ca patul să i fie mutat din camera obişnuită în atelierul în care a lucrat peste patruzeci de ani, loc în care simţea că L a întâlnit pe Dumnezeu. Cu ultimele puteri rosteşte: ***„Nu mai sunt demult al acestei lumi. Sunt departe de mine însumi, desprins de propriul meu trup... mă aflu printre lucrurile esenţiale. Eu mă aflu acum foarte aproape de bunul Dumnezeu şi nu îmi mai trebuie decât să întind o mână spre El, ca să-L pipăi. Îl voi aştepta pe bunul Dumnezeu în atelierul meu.”***

Referindu-se la cuminţenia artei sale, Brâncuşi obişnuia să spună: ***„Eu am vrut să înalţ totul dincolo de pământ. Am făcut piatra să cânte pentru omenire. Sculpturile mele sunt şi pentru cei orbi. Ceea ce vă dăruiesc eu este bucurie curată.”*** De asemenea, Constantin Brâncuşi obişnuia să scrie: ***„Oamenii văd lumea ca pe o piramidă fatală şi se înghesuie înăuntrul ei pentru a ajunge cât mai sus, spre vârful ei, drept pentru care se sfâşie între ei şi sunt cu totul nefericiţi. Pe când, dimpotrivă, dacă ar creşte şi s ar împlini în chip firesc, dacă s ar dezvolta ca spicul de grâu pe câmpie, fiecare ar fi ceea ce trebuie să fie sau ar putea fi. Dumnezeu este pretutindeni şi simţi asta când uiţi cu desăvârşire de tine însuţi, când te simţi umil şi când te dăruieşti.”*** Specificul creştin al operei brâncuşiene nu ar trebui ocultat de cercetători şi de iubitorii de artă românească; este o faţetă mai puţin relevată de critica de artă în ceea ce priveşte opera profund creştină, specific ancestrală a arhetipului rural românesc al lui Brâncuşi.

Ionuţ Ţene

Departamentul pentru Românii de Pretutindeni
Proiect finanțat de Departamentul pentru Românii de Pretutindeni

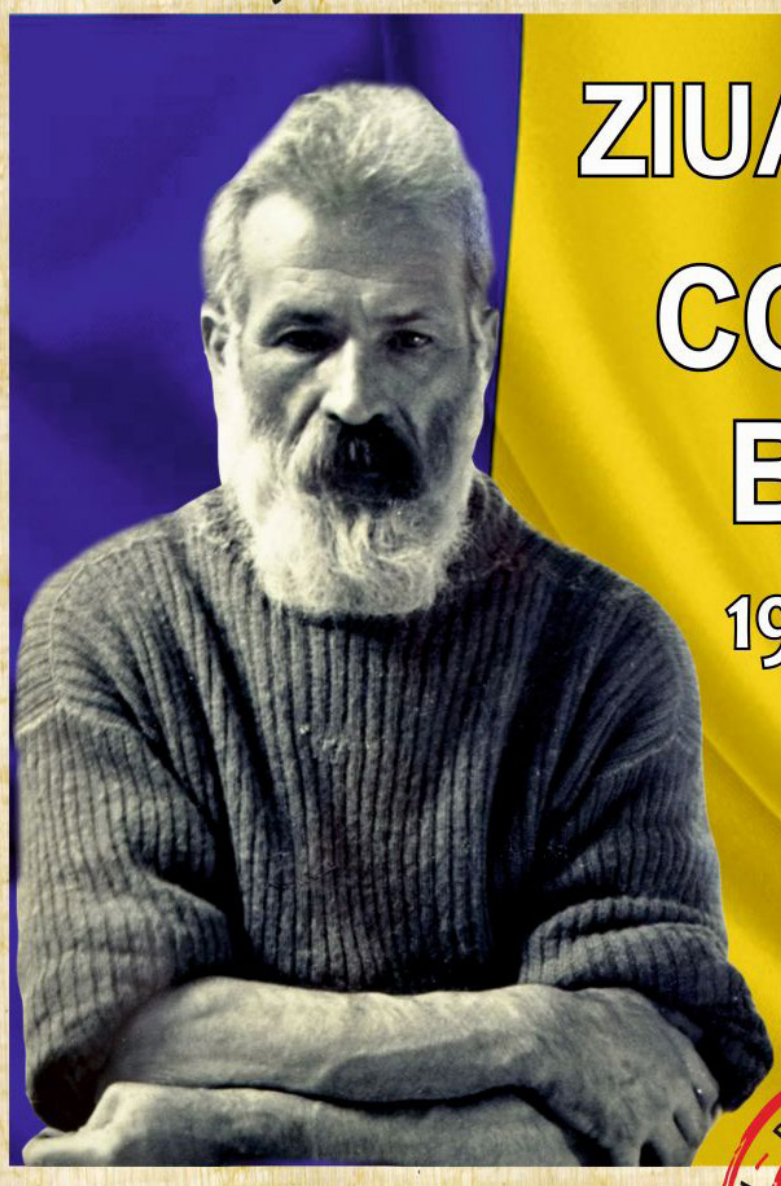
Diaspora 9 - Oamenii schimbării
DIALOGURILE CULTURO

Frați de grai, frați de trai

Români în Andalucía

Publicație pentru românii din Andalucía și întreaga Spanie. Apare lunar.

SERI ȘI EVENIMENTE CULTURALE

ZIUA NAȚIONALĂ CONSTANTIN BRÂNCUȘI

19 Februarie 2026

”BRÂNCUȘI - Măiastra și eterna reîntoarcere”

PLATFORMĂ CULTURALĂ A ROMÂNILOR DE PRETUTINDENI
CULTURO

19 Februarie 2026, ora 20.00
Residencia CultuRo
Centrul Cultural Comunitar Român
Priandi, Nava, Asturias

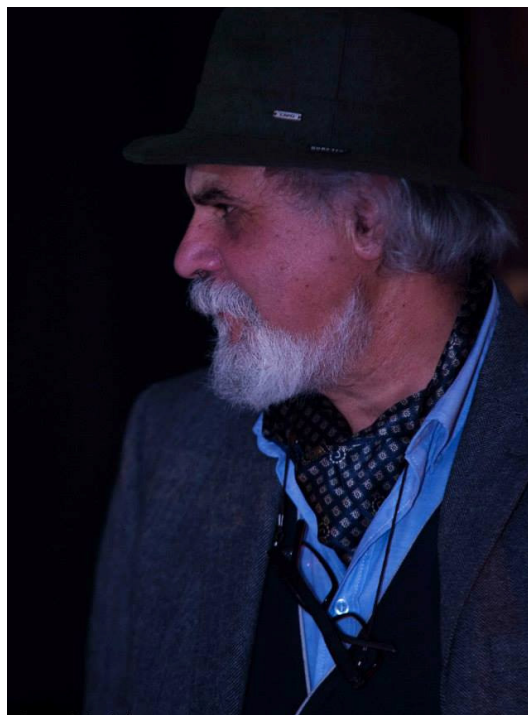
LIVE

Parteneri:

CONSTANTIN BRANCUSI

A. CALDERÓN de JESÚS: Crítico y Analista Cultural

Traigo hasta aquí, como homenaje de los **150 años del nacimiento del que posiblemente es considerado como uno de los grandes escultores del arte moderno**, **"CONSTANTIN BRANCUSI "**

"Nació el 19 de febrero de 1876 en Pestisani, Targu Jiu, Condado de Gorj. En este año, donde se cumplen 150 de su nacimiento, serán muchos los actos programados como homenaje en torno a su figura: esperemos que todos cumplan con el máximo rigor a lo que representa este artista para las artes y la cultura de Rumania."

Después de mucho tiempo intentando hacer ver lo importante que es este artista para las artes y la cultura de un país como Rumania, donde en ocasiones han estado dándole la espalda al no reconocerlo como se merece, a pesar de ser uno de los más grandes que ha dado este país en el contexto del arte internacional.

Hemos de considerarle como un artista hecho a sí mismo, nacido en el seno de una familia de campesinos, obligado a ponerse a trabajar desde la niñez. Comenzó sus estudios artísticos contando con el apoyo que le ofreció un filántropo que, observado la forma de proceder y la actitud mostrada en

desarrollar cualquier empeño, haciendo hincapié en los trabajos manuales, decidió ayudarle económicamente, primero costeando su ingreso en la **Escuela de Artes y Oficios de Craiova y después con su incorporación a la Escuela de Bellas Artes de Bucarest, en la que estuvo desde 1898 a 1901.**

Si alguien tiene la potestad de haber sido el más conocido internacionalmente de los artistas rumanos, sin duda alguna recaería sobre este artista, diseñado con la imagen de cualquier genio que se pudiera tildar de tal.

La aparición de ciertos conceptos interpretativos en sus obras es hoy en día considerada como una predicción futurista, que no solo abarca las actividades artísticas de la escultura, sino que va más allá, donde también afecta a la pintura , fotografía, al diseño y la arquitectura. Todo aquello que este artista posicionó como referente artístico nos da hoy la ventaja de poder disfrutarlo en una u otra de estas formas, especialmente en todos aquellos espacios donde el volumen, el movimiento y la luz están inspirados en el encuentro entre las bases espirituales de la tierra y lo cósmico.

Tales como sus obras más emblemáticas, la de la **Columna del Infinito, La Puerta del Beso o la Mesa del Silencio**, todas ellas situadas en un espacio lírico dentro de la ciudad de Targu Jiu perteneciente a la provincia rumana de Gorj, de allí partió su procedencia de nacencia.

Ya a los 8 años demostró sus deseos de querer hacer cosas que le relacionaban con el dibujo y las manualidades, pero no fue hasta su periodo educativo ya en la escuela de la ciudad de Craiova donde fue determinante para orientarle en las actividades artísticas. La confirmación de esto se produjo definitivamente en su paso por Bucarest, donde pudo estudiar académicamente más en serio y donde supo entender que si quería llegar en serio en esto del arte, tenía que hacer como lo estaban haciendo algunos de los demás artistas rumanos, llegar hasta París (Francia) punto esencial de referencia en aquellos momentos para los artistas europeos.

Muy al contrario de lo que se pensaba, **Constantin Brancusi** se situó, una vez salido de Rumania camino a Francia, en distintas ciudades europeas, donde trabajó como carpintero de

mueble. Fue allí donde pudo visitar a Museos: con ello hizo un acercamiento a las artes mundiales.

Una vez situado en la ciudad de París, empezó a mantener una estrecha relación con distintos artistas, entre los que se encontraba Rifo, conocido en los ambientes artísticos como Aduanero. Los dos formaron parte del grupo Momastre, que lideraba el poeta Quiro Apolinada, con el que compartían un profundo interés por las formas arcaicas y tribales. Ambos tenían en común el ser inadaptados y nunca fueron aceptados por el oficialismo.

Constantin Brancusi se presentaba como un artesano, que había emprendido su viaje desde su país de origen. Su llegada a París fue transformada en una leyenda. Su apariencia campesina, normalmente solía vestir blusones y calzaba suecos, acompañado de una poblada barba negra, explicaciones estas que estaban fundamentadas en su influencia de primitivismo y el folclorismo.

Francia para este artista rumano fue el soporte necesario para su proyección como artista a nivel mundial, cosa que posiblemente hubiera sido imposible el haberse mantenido en su país.

Constantin Brancusi era de esos artistas que, teniendo el concepto de ser modesto en sus principios, encontraban en su vida social bastante reservada, en cuanto a su vida privada; por el contrario, siempre estaba abierto a sus colegas y amigos, para ellos su taller era el centro donde se situaban encuentros, especialmente con sus paisanos rumanos.

El mejor que nadie trabajó para que los resultados de sus proyectos experimentales concluyeran con muestra de que la escultura del futuro tuviera nuevas perspectivas, donde el volumen y el espacio del geometrismo serían vistos como algo muy cercano y válido, rompiendo para ello con muchos prejuicios y mordeduras que existían en torno a la pintura como a la escultura, basadas en las tendencias y formas clásicas, incorporando un nuevo escenario en el concepto arquitectónico, el que tenía como simbólica representar los nuevos tiempos.

Por lo que su propio proceso creativo y productivo escultórico, en cierta manera, ha dividido a sus seguidores y estudiosos e imitadores, contribuyendo durante un tiempo al desarrollo de un lenguaje propio, en la forma de funcional como vehículo de transformación de la escultura clásica.

La talla directa en madera y piedra con formas de elementos rituales africanos y los primeros experimentos con el cubismo le hicieron posicionarse con garantía entre sus coetáneos, que empezaron a interesarse por sus trabajos.

Separemos el polvo de la paja, la realidad del mito de su carrera artística, tomando como ejemplo a diversos artistas, despertando una gran curiosidad en él por lo que sucedía en el arte más allá de las fronteras de su país. A ello contribuyó a conocer y convivir con otros grandes genios, como Picasso, Modigliani, Dunchamp, todos ellos influyeron indudablemente en su forma de llevar a cabo sus obras.

Bajo esa premisa conoció distintos aspectos creativos, quedándose muy influenciado por el Renacimiento y otros movimientos, teniendo como referencia el que procesaba el que fuera por excedencia, el escultor del siglo XIX, el genio R. Rodin.

Que después de haber estado como aprendiz del maestro cerca de dos meses terminó con él con una de esas grandes frases donde, a la sombra de un gran albo… y el motivo era que Constantin Brancusi no estaba dispuesto a seguir la línea de convertirse en copista de este artista, por lo que buscaba nuevas formas y por ello concluyó que tenía que buscar su propio camino, asumiendo el proceso que le llevaría íntegramente a hacer una escultura dinámica y futurista, por lo que la obra que marcó este cambio de dirección en su camino escultórico fue El beso 1908, consistente en dos cabezas besándose y abrazándose.

Buscando esas formas geométricas que no podían ser otra cosa que su tendencia hacia la abstracción, dejando el acercamiento a lo figurativo que había procesado a través de Rodin, situando sus esculturas en la órbita del simbolismo, rozando lo espiritual.

No me queda nada más que poner en relevancia la necesidad que tiene Rumania de entender que este artista es todo un referente de la cultura rumana y, como tal, se debe proteger.

Istoria unui simbol: Coloana fără sfârșit

Marian Nencescu

De-a lungul carierei sale de artist, Constantin Brâncuși (n. 19 februarie 1876, Hobița, jud. Gorj - d. 16 martie 1957, Paris) a urmărit cu insistență realizarea unei opere sculpturale unice, o marcă personală a artei al cărui punct de referință să-l reprezinte zborul. În acest sens, a creat mai întâi seria „Păsărilor (măiastre)", compoziții diverse ca dimensiuni și forme, realizate din materiale diferite - lemn, metal, marmură - toate având ca temă zborul, plutirea, planarea, imponderabilitatea. Inițial, ciclul „Cocoșilor", apoi cel al „Măiastrelor", în fine, ideea zborului, contopită cu aceea a „Păsării în spațiu", au condus spre reprezentarea „Coloanei fără sfârșit", punctul maxim al căutărilor și revelațiilor sale artistice, inclusă ca element central în Ansamblul arhitectural și sculptural de la Tg. Jiu, dedicat eroilor olteni căzuți în luptele pentru apărarea defileului Gorjului, în toamna anului 1916, inclusiv pe aliniamentul orașului, de-a lungul râului cu același nume.

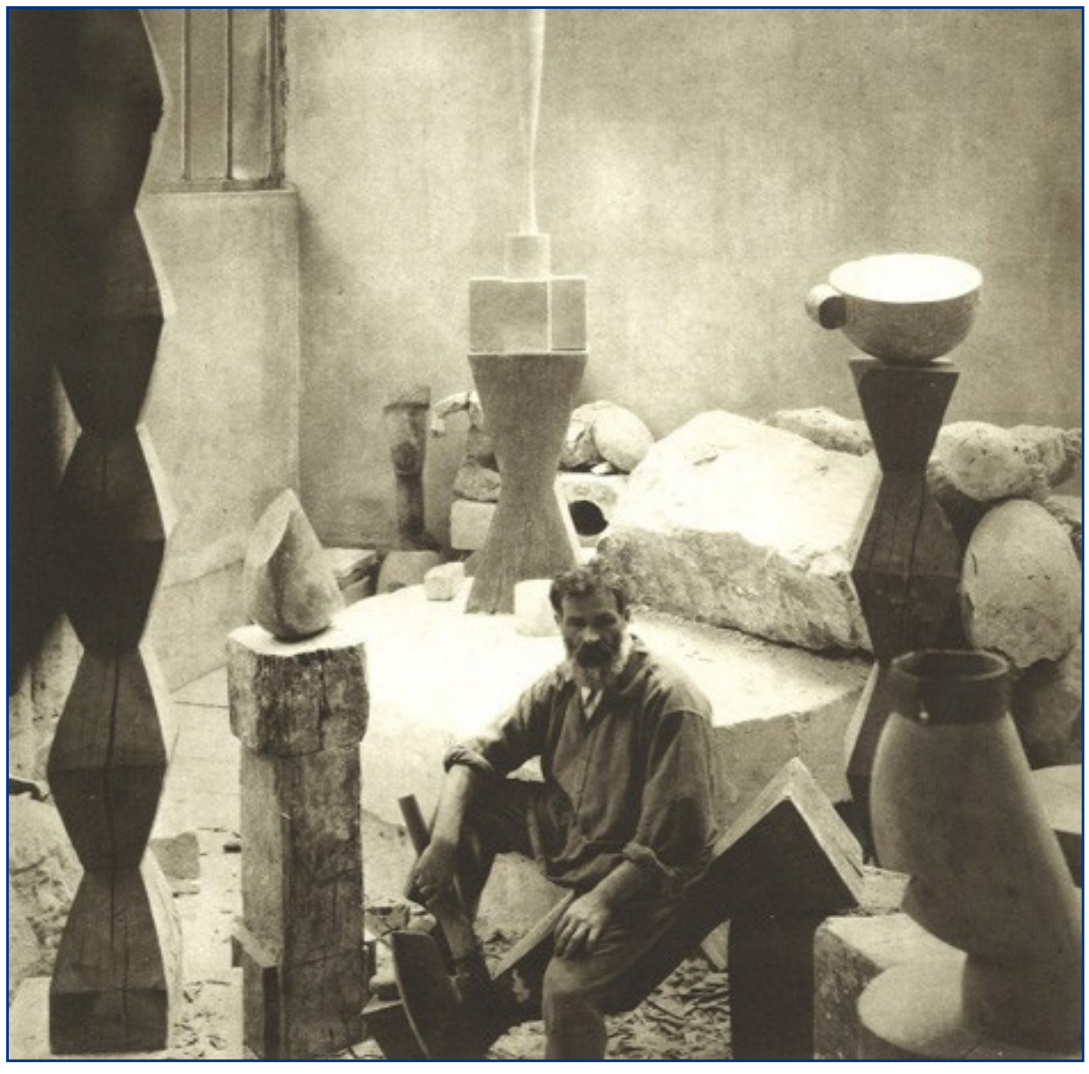
Asocierea ciclului **„Păsărilor"** cu **„Colana fără sfârșit",** nume stabilit de însuși Brâncuși, nu este întâmplătoare. În viziunea sa, **„Pasărea în spațiu"** reprezenta aspirația spre infinit, străpungerea timpului cu puterea minții. În versiunile succesive ale **„Cocoșului"**, **„Măiastrei",** sau **„Țestoasei Zburătoare"**, lucrări ce constituie azi fala unor muzee și colecții celebre de la Paris, dar mai ales din America, regăsim deopotrivă tradiția rustică românească, a stâlpilor de lemn, adesea cu scop funerar, dar și estetic, pur decorativ, izvorul fundamental al artei sale, altoită pe o formă de înțelepciune *„exotică"* pentru noi, dar cu totul familială lui Brâncuși, artist și gânditor format la școala filosofiei indiene, admirator al unui mare guru și învățat de acum un mileniu, **Milarepa**, după unii exegeți chiar inspiratorul revelațiilor sale artistice epocale. În spirit *„budist"*, fără însă a fi și un practicant al acestei religii, Brâncuși a încercat să exprime plastic, prin ciclul **„Păsărilor",** ideea de stare inițială a materiei, fluiditatea, imponderabilitatea.

Mergând mai departe, a constatat că zborul, ca idee plastică are nevoie de un fundament material, de un punct de pornire, de o *„temelie"*, cum s-ar spune și de aceea a început să adauge **„Păsărilor"** sale câte un soclu adecvat, în fapt o completare și o continuare a creației sculpturale. Primele socluri erau ovoidale, apoi Brâncuși a început să cioplească socluri de formă romboidală, similari stâlpilor de casă, oricum nu prea departe de aceste reprezentări ancestrale, ale stâlpilor sau colanelor care sprijineau pridvoarele caselor tradiționale, sau care erau ridicați, în zona Olteniei de sub munte, *„de sufletul"* răposaților tineri, adesea având în vârf o pasăre de lemn. Așa s-a născut *„ideea"* de coloană, respectiv o succesiune de romburi și semiromburi, toate din lemn, finisat manual, materia pe care o considera cea potrivită pentru a susține zborul.

Așadar, cele două elemente ale sculpturii, **soclul/ coloana și „pasărea",** prezentă efectiv, sau doar imaginată, sugerată, sunt două părți ale aceleiași idei, Brâncuși fiind adeptul, în artă, al complementarității. El nu a expus niciodată o operă fără să gândească dinainte și soclul, cu totul un ansamblu ce dă vigoare și coerență mesajului sculptural. Din acești stâlpi romboidali, folosiți ca postament al sculpturilor sale din seria **„Măiastrelor"**, dar care depășeau sfera materialului, aspirând spre idee, a extras Brâncuși esența ideii de **„Coloană".**

Primele **„Coloane"** propriu-zise, mai degrabă stâlpi romboidali, sprijiniți pe câte un semiromb, ce nu mai era soclu, ci direct parte a operei, alcătuind un ansamblu unitar, datează din perioada după anul 1920, când gloria lui Brâncuși începuse să crească și când negustorii de artă au început să-i bată insistent la poarta atelierului de la marginea Parisului. La stăruința unor prieteni artiști, azi adevărate glorii ale artei avangardiste, a început Brâncuși să sculpteze primele coloane, din lemn masiv, finisate însă grosier, pe care le-a expus inițial în provincie, apoi în propriul atelier, ulterior folosind fragmente de coloane, mai precis lemnul gata finisat, drept socluri pentru noile comenzi de **„Păsări măiastre"**. Fără să persevereze în idea de a construi exclusiv **„Coloane"**, ca lucrări independente, Brâncuși a reținut ideea, intenționând să creeze, dacă va găsi un finanțator excentric care să-i susțină material proiectul, chiar o colană de mărimea zgârie-norilor din New York, un fel de **„Coloană a cerului",** o operă monumentală pentru un oraș vizionar. Din păcate, pentru el, sau din fericire pentru noi, ocazia nu s-a mai ivit, dar rămas proiecția temerară a ideii lui Brâncuși de a construi **„Coloana"** la dimensiuni gigantice, un fel de întrecere cu înseși ideea de zbor.

Ocazia de a-și materializa proiectul rămas ca un vis nerealizat, s-a ivit la mijlocul anilor 30 ai secolului trecut, când Brâncuși a primit, în mod

cu totul neașteptat, o comandă direct din țară, respectiv solicitatea din partea Ligii Femeilor Creștine, de la Tg. Jiu, de a construi un monument, sau un ansamblu monumental, în cinstea eroilor din Primul Război Mondial. Momentul e important atât în biografia lui Brâncuși, cât și în istoria artei universale. Cu siguranță, Arethia Tătărescu, soția primului ministru liberal din acea vreme, Gheorghe Tătărescu, cea care l-a invitat pe Brâncuși să lucreze la Tg. Jiu, la mai bine de trei decenii după ce acesta plecase din țară, nu putea bănui intențiile lui Brâncuși, și nici nu a îndrăznit să-i ceară un proiect. Se poate spune, deci, că atât comanditarul, respectiv autoritățile locale, Primăria orașului Tg. Jiu nu au știut ce vrea să construiască Brâncuși, și poate nici el însuși nu era sigur că proiectul lui va deveni realitate. Efectiv, privind lucrurile istoric, putem spune că a fost un miracol că marele Brîncuși, cel mai bine plătit artist plastic al vremii lui, a venit în țară să lucreze pe gratis, dar și că Arethia Tătărescu a avut inteligența de a nu-i cere lui Brâncuși amănunte despre proiectul său. Dacă ar fi știut ce o așteaptă, și că Brâncuși nu avea în vedere să ridice un monument, ci să construiasă la Tg. Jiu ideea de jertfă absolută, ridicată la cer, cu siguranță poate ar fi renunțat. Oricum, nici Brâncuși nu și-a finalizat opera, și nici conaționalii săi, de ieri și de azi, nu au înțeles prea limpede ce a lăsat Brâncuși țării natale. ***„Vă las bucurie curată”***, ar fi spus el. Dar cine măcar bănuia atunci în ce a constat efectiv darul brâncușian?

Rezultatul a fost însă o operă unică, peste așteptări și peste ce au crezut contemporanii săi de la acea vreme că vrea Brâncuși să construiască. Ideea genială și fără egal a lui Brâncuși, așa cum reiese azi din ce a realizat efectiv, sau ce a proiectat inițial să facă la Tg.Jiu, a fost aceea de a construi un Drum / o Cale a Eroilor, care să pornească de pe malul Jiului, dintr-un loc anume, unde se purtaseră lupte grele pentru apărarea orașului, care să treacă pe lângă Masa Tăcerii, Aleea Scaunelor, apoi pe sub Poarta Eroilor, și, depășind Coloana fără sfârșit, să se încheie la Biserica construită anume de familia Tătărescu în cinstea Eroilor căzuți pe front. Modelul se suprapunea peste planul vechilor temple antice, fiind similar Templului din Delfi, închinat lui Apollo, și are echivalent, la scară urbană, doar în Drumul / axa / Bulevardul ce leagă Monumenul lui Lincoln, de pe malul Potomacului, trecând pe lângă Memorialele celor mai importanți Președinți americani, și, depășind Coloana ridicată în cinstea lui Washington, ajunge la Capitoliu, locul unde se unește, simbolic, puterea executivă și cea legislativă a celei mai puternice națiuni de pe glob. În viziunea lui Brâncuși, Drumul / Calea, Coloana și Biserica, împreună cu Masa, Scaunele și Poarta Eroilor alcătuiau o construcție unică, o veritabilă Biblie a creației universale, în cinci timpi, egală sau chiar cu mult peste ce au construit americanii la Washington DC, și care ar fi urmat să lege pământul cu cerul, punctul central fiind chiar **„Coloana fără sfârșit”**, monumentul eroilor, înălțat până la cer. Pare utopic, dar Brâncuși gândea la scară planetară, iar proiectul nu era al lui, ci al Divinității care îl inspirase. Adevărat, ***„Bucurie curată!”***

Concret, Brâncuși a realizat, între 1935-37, doar trei dintre elementele pentadei care ar fi alcătuit complexul / Templul eroilor, respectiv Masa cu scaunele, Poarta Eroilor și Coloana. Din fericire, Arethia Tatarescu a finalizat și Bisereica, astfel încât Ansamblul monumental a fost, parțial, inaugurat în 1938. A rămas nerezolvată până azi problema Căii eroilor, în fapt punctul nodal al Drumului Eroilor, de la pământ la cer. Pentru acest motiv, Brâncuși a plecat necăjit de la Tg. Jiu, și chiar din țară, călătoria sa din 1938, de la inaugurarea Complexului, fiind efectiv ultima din viață, în Romania. A urmat războiul, ocupația sovietică, iar Brâncuși a devenit, din artistul național, un trădător transfug.

Istoria mai reține, în fara ideii geniale a marelui Brâncuși, de a construi la Tg. Jiu nu un monument, ci chiar ideea de Monument/ de Templu absolut, având ca punct central **Coloana care sprijină cerul/ „Fără sfârșit”**, cum i s-a mai zis, și o altă performanță excepțională, o dovadă a geniului tehnic românesc.

Ca să realizeze Coloana, Brâncuși a făcut apel la un inginer local, proprietar al unui atelier de construcții metalice, Ștefan Georgescu-Gorjan, ca să execute miezul de oțel al Coloanei, și cele 16 elemente metalice, romburi și semi-romburi, înșirate, ca mărgelele pe ață, pe axa interioară. Atât de trainică este lucrarea inginerului Georgescu-Gorjan, care a lucrat efectiv sub îndrumarea lui Brâncuși, și care, la rândul lui, a avut încredere deplină în calculele tânărului inginer, încât nici azi, la aproape nouă decenii de la inaugurare, Coloana nu s-a clintit, deși s-a încercat chiar demolarea ei, cu forța. Dacă nu ar fi fost demontată, din ambiția unui efemer ministru al culturii, prost sfătuit de un critic ros de fumuri deșarte, am fi avut azi versiunea inițială a **„Coloanei fără sfârșit”**, o operă cu mult peste ce vedem azi la Tg. Jiu.

Dar și așa e de ajuns ca să ne cutremurăm de emoție în fața *„darului”* unui artist care și-a iubit țara, și care a construit din simplă recunoștință, monumentul artistic care a ajuns simbol de țară și de neam.

AMradiotv.ro este o platformă digitală, un spațiu virtual creat special pentru cei care iubesc artele și artiștii.

În **LADA CU ZESTRE** veți întâlni întâmplări deosebite și oameni speciali care, în mod obișnuit, nu ies în evidență decât prin faptele lor, prin frumusețea sufletească și bogăția spirituală.

La secțiunea TV veți găsi știri, reportaje, filme documentare, teatru și videoclipuri.

La secțiunea **PUBLICAȚII** puteți răsfoi revista **SCORPION**, revista **COOLTARTIS**, Ziarul **ROMÂNI ÎN ANDALUCIA** precum și cărți și albume.

La secțiunea **ART&PHOTOGRAPHY** vă puteți delecta privirea cu fotografii artistice expuse în diverse expoziții de artă fotografică, atât în țară cât și în orașe europene.

Secțiunea **UZPR FILIALA OCCIDENT** a fost de curând adăugată, cu scopul de a găzdui articole despre viața și preocupările românilor aflați de voie de nevoie în afara granițelor țării lor de origine, opiniile și dorințele acestora, știri și informații de actualitate din zona socio-culturală, precum și interviuri.

AMradiotv.ro, un spațiu informațional, educativ și recreativ, fără politică, fără stress. Doar informații, divertisment și dezvoltare spirituală.

Din suflet, pentru suflete!

amradiotv.ro

platformă media

www.amradiotv.ro

Românii din diaspora care doresc să publice articole pe platforma AMradiotv.ro pot trimite materialele scrise de ei pe adresa de e-mail:

alutusmedia@yahoo.com.

Un jurnalist în triplă ipostază:

Membru al Regenței, Întâi stătător al Bisericii și Prim ministru al Guvernului României !

Dan Toma Dulciu, UZPR

Deși titlul acestui eseu poate stârni mirare, el exprimă un adevăr istoric de netăgăduit: un jurnalist - membru al Sindicatului Ziariștilor – s-a aflat pe cele mai râvnite trepte de prestigiu, autoritate și demnitate oficială în România, personalitatea acestui putând fi evocată într-o ipostază multiplă: șef de stat, prim ministru, academician, jurnalist, ocupant al celui mai înalt scaun într-o ierarhie inaccesibilă laicilor !

Din nefericire, astăzi, numele lui este ignorat în breasla jurnaliștilor, deși opiniile sale privind menirea ziaristicii sunt valabile și în zilele noastre. Ca urmare, vom prelua dintr-un articol semnat de jurnalistul ajuns pe treptele cele mai înalte ale vieții sociale din țara noastră câteva pasaje ilustrative.

Iată ce declara acesta: *”Am scris în toate ziarele și revistele , pe cât mi-au îngăduit puterile și numeroasele mele ocupațiuni oficiale”.*

Scrisul, pe care îl practica acesta încă de pe băncile liceului, era o îndeletnicire nobilă, care avea menirea de a asigura coeziunea, contribuind și la *”apărarea intereselor vitale ale neamului”.* Divergențele de păreri, polemicile exprimate în articolele de ziar erau trecătoare, afirmă acesta, fiindcă *”fruntașii neamului continuau iarăși închegați munca lor pentru rezolvarea norocoasă a unor probleme de interes obștesc”.*

Progresele uriașe - naționale, culturale, economice, sociale - înfăptuite de poporul român după Marea Unire, au condus la schimbarea condițiilor de viață, totuși ziaristica română n-a evoluat în bine, părăsind în mare parte terenul îndemnurilor spre muncă pașnică. ”Participarea noastră la conducerea treburilor publice a sporit poftele de îmbogățire, râvna după slujbe nemeritate, și mai ales a răscolit patimile politice, încât o mare parte din energiile de muncă ziaristică, și peste tot publică, se pierde în lupta dintre oameni, în paguba unei munci pozitive de progres.

Acceptând frământările pătimașe, exprimate în articolele de presă, ca fiind fenomene inerente vieții publice, autorul consideră că ziaristica va trebui să revină la înălțimea ei principială de odinioară.

În special unele ziare *”trebuie să se înalțe din nou deasupra preocupărilor de grupări interesate, îndreptând atenția intelectualilor spre o muncă productivă, pozitivă, propovăduind pretutindeni cinstea și combătând corupția ce s-a încuibat așa de adânc în viața publică, și călăuzindu-se peste tot de dorul binelui obștesc.”*

Nu este nevoie ca toți să intre în luptele politice pătimașe, spune autorul, fiindcă *”sunt destule alte terenuri de activitate publică.”*

Cu trecerea timpului, în pofida multor greutăți, o nouă mentalitate în ziaristică trebuie să învingă, pentru a cuceri opinia publică, *„atât de înveninată de patimile politice, care prezintă poporului pe fruntașii lui în culori negre, discreditându-se reciproc”,*

În caz contrar, *„poporul se va dezobișnui de respectul oricărei autorități și de stima către orice fiu ieșit din sânul său, ceea ce ar fi o serioasă primejdie”.*

În finalul articolului său, cel care semna, plin de nostalgie, *”un fost ziarist”* adresa următorul îndemn: *„Deci, iubiți colegi, examinați posibilitățile și folosiți mijloacele ce credeți că duc spre înălțimea indicată”.*

Articolul pe care l-am evocat aici este scris în luna Septembrie 1927 de Elie Cristea, Fost ziarist, membru al Academiei Române, având calitatea de membru de onoare al Sindicatului Presei Române din Ardeal și Banat, autorul articolului fiind nimeni altul decât Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, cu numele Miron Cristea, component al Regenței, forul colectiv de conducere al statului care, în conformitate cu prevederile Constituției în vigoare, dată fiind moartea suveranului Ferdinand, exercita prerogative regale pe durata minorității succesorului tronului .

Participând la Congresul ziariştilor , ținut la București, în luna decembrie 1922, în luarea sa de cuvânt, Mitropolitul Primat sublinia **„datoria ziaristului”,** obligația ca acesta să cunoască tradiţia şi să o prezinte tineretului și societății, în scopuri educative.

Cu același prilej, el rostește o altă cuvântare la ceremonia de sacralizare a Palatului **”Sindicatului Ziariștilor”** din București, din 20 Noiembrie/ 3 Decembrie 1922, subliniind din nou sentimentul apartenenței sale la breasla jurnaliștilor, declarând, ca ”fost ziarist”: *”invitarea aceasta ne-a cauzat o bucurie deosebită, putând constata, că presa română și în deosebi cei de la conducerea acestui Sindicat, apreciază în deplină măsură frumoasele tradiții bisericești și de credință religioasă, care – alături de cele naționale - stau la temelia pe care s–a dezvoltat până acum neamul românesc și țara lui”.*

Miron Cristea, la acea dată Mitropolit Primat, *”binecuvântează munca, ce se va desfășura din acest palat”*, urând *”presei române să devină și să rămână o putere cât mai simțită a vieții noastre naționale”* .

El notează în jurnalul său: *„În 3 decembrie am sfinţit eu personal palatul Sindicatului Ziariştilor, din Bucureşti. Erau şi ziarişti francezi, olandezi şi elveţieni. Am vorbit şi eu. Desigur că era o notă originală în discursul meu, care dădea ziariştilor români îndrumări pentru viitor”*

Elie Miron Cristea a fost nu numai **Patriarhul Reîntregirii Neamului**, nu numai membru al triumviratului Regenței (1926-1930), nu doar **Primul ministru al României**, în fruntea unui guvern de uniune națională, timp de mai bine de un an (1 februarie 1938 – 6 martie 1939), ci și un mare ziarist, care nu a uitat niciodată să sublinieze atașamentul său față de valorile și idealurile muncii de jurnalist.

Bibliografie:

- Familia, Lumina, Rândunica, Corespondența Română, Luceafărul, Libertatea, Lupta, Foaia Poporului, Deutsche Volksblatt (Viena), Tribuna, Dreptatea, Gazeta Transilvaniei, Apostolul, Telegraful Român, Românul, Foaia Diecezană ș.a.

- ” Almanahul Presei Române din Ardeal și Banat -1927, (p.27). Înființat în anul 1920, Sindicatul Presei Române din Ardeal și Banat a fost dizolvat în anul 1948, bunurile și întregul patrimoniu fiind preluate de Uniunea Sindicatului Artiștilor, Scriitorilor și Ziariștilor (USASZ).

- Articolul 83 din Constituție.

- I. Mihălcescu, „I.P.S. Mitropolit Primat la Congresul Ziariştilor”, în BORom, XLI, 1922– 1923, 3, pp. 223–225.

- Elie Miron Cristea, Corespondenţă, Documente, Memorii. Contribuţii istorice privind perioada 1918–1939, Sibiu, 1987, p. 349.

Pe drumurile lui Brâncuși (I)

Ruth Oren, Israel

Dr. Ruth Oren s-a născut la București. A emigrat în Israel la vârsta de 12 ani, în 1961, impreună cu părinții. Este cercetător în domeniul fotografiei, combinând studii academice cu educație și activitate în acest domeniu. A predat la Departamentele de Informare, Biblioteconomie și Comunicare ale Universității din Haifa, a lucrat curatorial pentru expoziții muzeale despre istoria fotografiei în Israel. Recent, practică jurnalismul cultural în limba română, mai ales despre arte vizuale, atât în Israel cât și în România.

Anul 2026 a fost declarat oficial Anul Constantin Brâncuşi, la 150 de ani de la naşterea sculptorului.

Pentru aprecierea maestrului în lumea largă şi pentru impactul său în arta modernă, **Radio România Cultural** a organizat cu acest prilej la Târgul de Carte Gaudeamus București de la începutul lunii decembrie 2025, o dezbatere despre **Priviri asupra lui Brâncuşi şi schimbarea acestora în funcţie de epocă şi regim politic**, despre prezentări şi lucrări aflate în patrimoniul Statului român, despre identitate şi apartenenţă, despre Brâncuși în cultura populară și industria de consum turistic. I-am ascultat cu mult interes pe domnii **Cornel Mihalache**, în prezent directorul Centrului de cercetări Brâncuși de la Târgu Jiu, Cătălin Davidescu, directorul Muzeului de Artă din Craiova, cunoscutul artist plastic Dan Perjovski și talentata scriitoare și jurnalistă Moni Stănilă, care a alcătuit cu multă trudă, creativitate şi sensibilitate o biografie bine documentată, a omului, a spiritului, a personalităţii care a fost Brâncuși (Brâncuşi sau cum a învățat țestoasa să zboare, Ed.Polirom, 2019.)

Sesiunea din Bucureşti mi-a readus amintiri preţioase din călătorii anterioare, legate de expoziţii Brâncuşi.

Luna decembrie 2019 m-a răsfățat cu un scurt sejur la Bruxelles, oraș cu un farmec deosebit, cu un aer rece care mi-a înviorat obrazul, bulevarde și vitrine luminate, veselie pe străzi înaintea sărbătorilor de iarnă, bucurii culinare și activități culturale, dar mai presus de toate, cu expoziția majoră "Brâncuși- Sublimarea Formei" la Palatul Cultural BOZAR din Bruxelles, octombrie 2019-ianuarie 2020. Expoziția, prezentată atunci în cadrul evenimentului cultural-diplomatic **"Europalia"**, a pus în lumina viața și opera legendarului sculptor în contextul artei secolului XX. A fost o apreciere specială adusă sculptorului ca artist român, pionier al modernismului, deschizător de drumuri, sursă importantă de inspirație pentru mulți artiști și în zilele noastre.

Curatoarea expoziției, **Doina Lemny,** fiind întrebată cum a ajuns Brâncuși la armonia perfectă dintre ***«un țăran din Carpați și un artist modern, revoluționar din Paris»***?, a afirmat: ***"În afara talentului necontestat și a unei bune instrucții, Brâncuși, datorită geniului său, a avut voința de fier de a se distanța de tot ce-l putea reține și influența: purtând în el moștenirea românească, s-a hrănit din tot ceea ce Parisul artistic trăia la început de secol XX, pentru ca apoi să se detașeze de tot și să-și construiască propriul dum, înlăturând orice influență".***

La Bruxelles am văzut îndeaproape piese iconice, aduse din muzee și colecții private din întreaga lume, inclusiv **"Rugăciunea", "Sărutul", "Cumințenia Pământului", "Domnișoara Pogany", "Leda".**

Apoi, după o perioada de 5 ani în care nu am reușit să-mi ofer un voiaj din Israel în străinătate (Multe s-au întâmplat! Pandemia Covid, război, probleme personale mai vechi și mai noi), am reușit în vara anului 2024 să zbor la București...

Un eveniment care a inspirat și el călătoria mea din acea vară a fost și cuprinzătoarea retrospectivă dedicată marelui sculptor, organizată în lunile aprilie-iulie 2024 de Centrul Pompidou din Paris precedând închiderea temporară, necesară pentru renovări. Au fost prezentate aproximativ 120 de sculpturi şi peste 400 de desene, fotografii şi documente din arhivele Brâncuși, imagini inedite care l-au-arătat lucrând la operele sale sau la instalarea lor în grădinile unor colecționari, diplomele școlare, livretul militar și pașaportul, fotografii din România și din Franța în care sculptorul apare alături de alți artiști, imagini foto și video cu *"muzele"* sale, scrisori sau o parte din colecția sa de discuri. Brâncuși obișnuia să păstreze totul. De la investigațiile medicale, electrocardiograme, facturi, bonuri, toată corespondența cu muzee sau colecționari, cu prietenii lui.

Expoziția a exemplificat cum trăia în mijlocul vieții artistice pariziene. Era prietenos, organiza petreceri, pregătea musafirilor mâncare, grătar. Îi plăceau șampania, vinul, cânta la chitară, punea plăci cu muzică. Era apropiat de mulți artiști, de colecționari și, de multe femei...

Brâncuși a creat peste 200 de lucrări în bronz, ghips, lemn și piatră. Majoritatea lor se află în muzee și colecții particulare din Franța și S. U.A, dar se pot găsi și în Marea Britanie, Italia, Germania, Elveția. Cele mai mari colecții se află la Muzeul Național de Artă Modernă din Paris și la Muzeul de Artă din Philadelphia.

Am admirat multe din aceste lucrări în călătoriile mele în lume de-a lungul anilor. Dar niciodată nu am văzut renumita, singura opera monumentală expusă în aer liber pentru public, în orașul Târgu Jiu. Nu am vizitat expoziția la Paris. Dar aceasta a constituit un imbold în plus, pentru a pleca la București și a ajunge la Târgu Jiu.

Vizita din iulie 2024 în România a reprezentat pentru mine o provocare, o dorință de a adauga ceva la cele ce am studiat și vizitat în occident.

În cele din urmă, într-o după amiază fierbinte, am ajuns la Târgu Jiu, oraș primitor, în care am petrecut două zile.

Am explorat pitorescul Târgu Jiu, aleele Parcului Central și, bineînțeles, complexul lui Brâncuși. Parcul mi -a încântat sufletul. Am aflat că acest parc a datează din anul 1856. La sfârșitul secolului XIX, cineva notează: ***"Grădina Publică din Târgu Jiu este bogată în admirabile alei de tei cu sere minunate şi pepiniere neîntrecute".***

După Primul Război Mondial, Doamna Arethia Tătărescu (1889 – 1968), fiica unui descendent dintr-o familie de boieri argeșeni, cu o educație muzicală și iubitoare de artă, s-a implicat în activități de valorificare a artei și tradițiilor populare gorjene, devenind o adevărată Mecena a orașului Târgu Jiu. A fost soția

juristului și omului politic Gheorghe Tătărescu (1886-1957), diplomat, prim-ministru al României (1934-1937, 1939-1940), care a avut o contribuție semnificativă în dezvoltarea culturală, socială și economică a orașului în acea epoca. Cuplul s-a căsătorit la Craiova pe 14.10. 1916, în preajma intrării României în război.

În anul 1935, membrele Ligii Naţionale a Femeilor Gorjene, o organizație cu activitate socială și culturală, condusă de doamna Arethia Tătărescu, au avut inițiativa de a omagia eroii gorjeni căzuti pe câmpul de luptă în faimoasa bătălie de la podul Jiului, (Târgu Jiu, 14-27.10 1916). Doamnele l-au solicitat pe Constantin Brâncuşi să realizeze un monument dedicat acestor eroi ai neamului.

Sculptorul a răspuns provocării. S-a gândit la *„O alee plecând de pe digul Jiului, locul de evocare al actelor de vitejie gorjeană, ar trece pe sub un portal, ce în viitor ar marca şi intrarea în grădina publică, pentru ca, continuând spre biserica ce se renovează, să se termine această cale ce va purta chiar şi denumirea de Calea Eroilor, la monumentul recunoştinţei, întruchipat dintr-o coloană înaltă de circa 29 de metri, înălţându-se fără sfârşit, aşa cum trebuie să fie şi recunoştinţa noastră".* În 1936, Brâncuşi s-a prezentat la Târgu Jiu, pentru a discuta proiectul.

La 20.10.1937, Liga Națională a Femeilor Gorjene a înștiințat Primăria Târgu-Jiu hotărârea de a dărui orașului o coloană și un portal de piatră, opere ale marelui sculptor Brâncuşi, care în chipul acesta aduce un prinos de recunoştinţă Judeţului său natal. Înafară de generoasa donație de 750,000de lei oferită Primăriei, Liga a achitat până la urmă cheltuielile care s-au ridicat la suma de

2.200.000 lei. Drumul de la malul Jiului până la Vechiul Târg a fost finanțat de Ministerul Lucrărilor Publice prin intervenția Primului Ministru Gheorghe Tătărescu. Brâncuși arenunțat la onorariu.

Proiectul a fost realizat între 1937-1938, cu tânărul inginer Ştefan Georgescu-Gorjan, sub supravegherea personală a artistului, care a locuit în tot acest interval într-un imobil construit de Gheorghe Tătărescu. Casa, cu numele ”Barbu Gănescu”, a fost amplasată chiar în incinta Parcului Central din Târgu Jiu. În prezent, clădirea este Muzeu și se poate vizita de publicul larg.

***

Ansamblul sculptural se află în Parcul Central din oraşul Târgu Jiu şi cuprinde 4 componente— **“Masa Tăcerii”, “Aleea Scaunelor”, “Poarta Sărutului”** și **“Coloana fără Sfârșit”**, dispuse pe o axă orientată de la apus la răsărit. Denumirile acestea, neutre și obiective, au fost stabilite în timpul regimului comunist. Inițial, numele lucrărilor aveau conotații patriotice, spirituale și religioase.

Să intrăm în parc cu atenție. Ansamblul trebuie vizitat în succesiunea în care a fost conceput. Să parcurgem corect acest drum de aproape 1.5 kilometri. Ca într-o procesiune. Și să reținem substratul metafizic, observat la Brâncuși.

Începem vizita cu **“Masa Tăcerii”**, la origină numită de creatorul ei **“Masa apostolilor neamului”**, aflată înăuntrul parcului, aproape de digul Jiului. Înconjurată de 12 scaune, este lucrată în calcar de Banpotoc, o localitate din județul Hunedoara, unde există o carieră de calcar de o calitate superioară altor tipuri de piatră. Se lucrează ușor și are capacitatea de a forma la suprafață o pojghiță protectoare.

Lucrarea se referă la masa precedentă bătăliei la care urmau să participe ostaşii români. Scaunele sunt realizate în formă de clepsidră, măsurătoare simbolică a timpului, amintind și de numărul apostolilor. Este destul de clar, că **“Masa Tăcerii”** reprezintă și vestita **“Cina cea de Taină”.**

Planul complexului continuă cu **“Aleea Scaunelor”**. Trecând pe lângă scaune, vizitatorul are prilejul de a cugetă asupra drumului vieții, asupra soartei fiecărui om.

În continuare, pașii ne duc la **“Poarta Sărutului”,** sau **“Monumentul Întregirii Neamului”**, ce pare a însemna o trecere simbolică spre un alt univers, o altă viață. Se înfățișează ca o intrare a unui Templu din Antichitate. Dar și din Modernitate. Elementele ornamentale au o puternică rezonanță din stilul Art Deco, dar si din icoane sau litera greacă Φ cu simbolurile ortodoxe. Stâlpii Porții, cu figuri abstracte, geometrice, a unor cupluri îmbrățișate, susțin un fel de sarcofag, ornat cu aceleași forme de ochi sau de sărut. Artistul a socotit-o ca “Templul sărutului”, în care Sărutul reprezintă Unirea.

Creeat tot din calcar de Banpotoc, Monumentul a fost realizat manual de Brâncuși, ajutat de câțiva cioplitori.

Mircea Eliade a afirmat într-un eseu: ***”Poarta împlineşte în viaţa poporului român rolul unei făpturi magice, care vegheaza la toate actele capitale din viaţa omului…Poarta veghează la căsătorie şi pe sub poartă mortul e dus solemn, spre lăcaşul de veci. Este, atunci, o întoarcere în lumea dintâi: ciclul e închis şi poarta rămâne mai departe, cu un om mai puţin, să vegheze alte naşteri, alte nunţi, alte morţi.”***

Cupluri de indrăgostiți obișnuiesc până în zilele noastre să vină la Târgu Jiu și, să se sărute sub această Poartă, pentru a pecetlui dragostea lor.

Trecem pe sub **“Poarta Sărutului”** și ieșim din parc. Privind spre răsărit, la capătul străzii numită Calea Eroilor, zărim **“Coloana fără Sfârșit”** sau, pe numele original **“Coloana Sacrificiului Infinit”.**

Înainte de a ajunge la Coloană, ne oprim la Biserica

“Sfinții Apostoli Petru și Pavel”, poziționată pe axa Ansamblului Monumentului. Lăcașul a fost realizat între 1927-1938, ridicat pe locul unei biserici vechi, datată din secolul XXVIII, conferind complexului aspectul religios creștin ortodox.

Și iată, ne apropiem de spațiul Coloanei. Măreață, cu o înălțime de 29,33 m., se constituie din 17 module romboidale din plăci din fontă, după **„legea armoniei plastice”,** descoperită şi perfecţionată de Brâncuşi. Lucrarea este stabilită pe o fundație de beton cu adâncimea de 5 metri. Trunchiurile de piramidă, goale pe dinăuntru, sunt fixate cap la cap pe un miez central, un nucleu de oţel, o ţeava pătrată cu latura de 42 cm. Brâncuși le denumea **“mărgele”**. Exteriorul a fost curăţat cu nisip special, după care au fost pulverizate două straturi de praf metalic. Proiectul a fost executat la Atelierele Centrale din Petroșani. Terenul, un vechi târg, a fost donat de **Arethia Tătărescu**.

Coloana, **“nesfârşită ca jertfa eroilor”** reprezintă înălţarea la cer a sufletelor lor. Și, totodată, urcuşul şi coborâşul vieţii. Este un testament spiritual al artistului, un adevărat **“axis mundi”**.

În realizarea Coloanei, Brâncuşi s-a inspirat din arta şi arhitectura populară românească. Casele țărănești erau străjuite de stâlpi asemănători. Dar se poate descoperi și o influență a artelor exotice şi primitive, non-europene, care au ajuns în cercurile artistice din Paris la începutul secolului XX.

Sculptorul a experimentat în atelierul sau lucrări din trunchiuri și bârne, coloane din lemn, încă din anul 1909. Prima versiune expusă a unei coloane, intitulată **“Proiect architectural”**, datează din 1918. În expoziția personală din 1933 la New York, a prezentat proiectul sub numele **“Coloana fără sfârșit”**. A susținut că ***“Este un proiect de coloană care, mărită, ar putea sprijini bolta cerească… Este un cântec etern, care ne duce la infinit, dincolo de orice durere și bucurie factice”.***

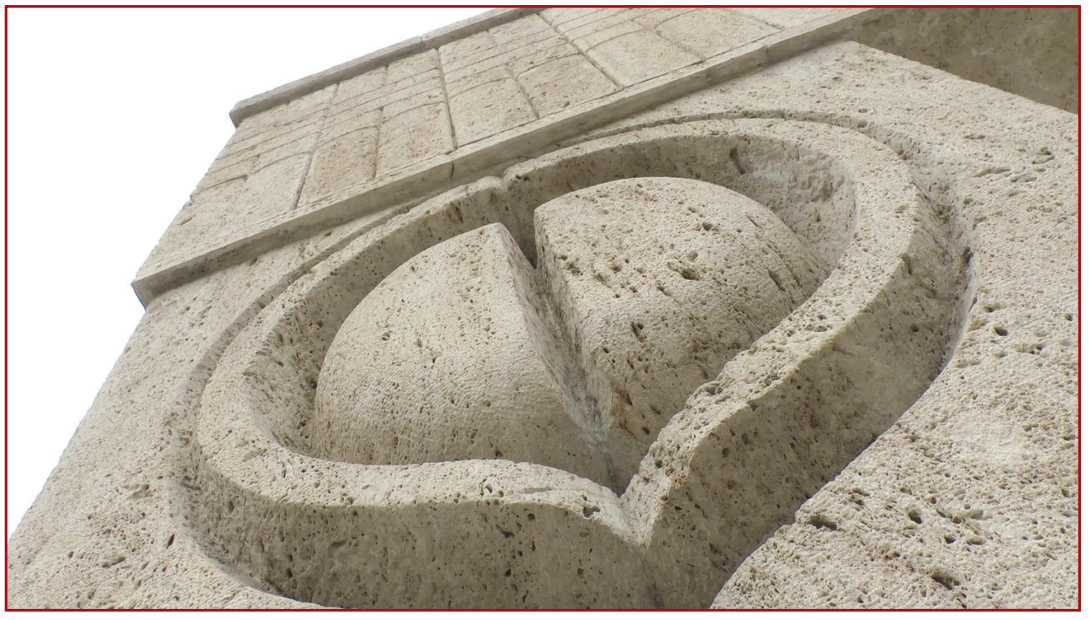
Brâncuși a dovedit și un interes deosebit față de fotografie, mai mult decât o formă documentară. A descoperit Fotografia ca Artă, cunoscându-i pe unii din marii fotografi ai secolului XX: Edward Steichen, Man Ray, Brassai. A lăsat în urma sa un număr semnificativ de imagini: 560 de negative originale, majoritatea pe clișee de sticlă și, aproximativ 1250 de tipărituri originale, unele socotite inedite, din lipsa clișeelor. Imaginile au fost găsite în atelierul sau, alături de un echipament fotografic complect: aparat fotografic, obiective, tripod, laborator, soluții chimice. In imagini sunt înfățișate lucrări, scene din Atelier, prieteni, călătorii și autoportrete.

Datorită pasiunii pentru arta fotografică și pentru aparatul de filmat, sunt imortalizate pe peliculă, de asemenea, și imagini din Târgu Jiu, realizate în timpul când locuia aici și lucra la Ansamblul Monumental.

BRÂNCUȘI, ESENȚE CONCRETE (I)

Valeru Ciurea

Printre simbolurile care reprezintă stâlpii de rezistență ai spiritualității poporului român, esența acestuia, se află și Constantin Brâncuși. Sculptorul a fost poate cel mai bine descris de către un alt titan, un alt simbol al românilor, Eugen Ionescu, născut și plecat din Slatina Oltului, unul dintre părinții teatrului absurdului, care s-a desăvârșit tot la Paris, ca și Brâncuși. Și, tot ca Brâncuși, își doarme somnul de veci în cimitirul Montparnasse. Ca și aceștia, George Enescu, Mircea Eliade, Emil Cioran şi alţii care nu au avut parte de pământ românesc pentru eternitate: *„S-ar fi putut crede că Brâncuşi e un artist primar, instinctiv, rustic. Opera lui, în acelaşi timp elementară şi subtilă, este expresia unei gândiri artistice (şi prin asta, filozofică) infinit de lucidă, elaborată, profundă. Arta lui este expresia unei viziuni creatoare foarte intelectualizate. Brâncuşi (...) asimilase întreaga istorie a sculpturii, o dominase, o depăşise, o respinsese, o regăsise, o purificase, o reinventase. Degajase din ea esenţa."*

Unul dintre aforismele lui Brâncuși sună chiar așa: *„Nu mai sunt demult al acestei lumi; sunt departe de mine însumi, desprins de propriul meu trup – mă aflu printre lucrurile esenţiale"*.

#####

În căutarea esenței vieții și operei lui Brâncuși, am mers pe urmele acestuia la Hobița, la Târgu Jiu, la Slatina și la Craiova. La Muzeul arhitecturii populare al Gorjului am aflat despre simbolurile inițiale cu care Brâncuși a trăit; la Hobița, despre casa în care s-a născut; la Târgu Jiu, despre Muzeul Național Constantin Brâncuși care își are sediul în Casa Barbu Gănescu, imobil în care a fost găzduit Constantin Brâncuși în perioada în care acesta a lucrat la realizarea Ansamblului Monumental „Calea Eroilor" de la Târgu Jiu, apoi despre Centrul de cercetare, documentare și promovare Constantin Brâncuși aflat în Cula de pe Digul Jiului; despre Ansamblul Monumental ridicat la Târgu Jiu între anii 1937-1938 de către Constantin Brâncuși, singura creație de for public a sculptorului; la Craiova am văzut lucrările lui Brâncuși aflate în colecția Muzeului de Artă. În acest pelerinaj am cunoscut oameni care s-au dedicat cercetării vieții și activității creatorului de geniu pe care îl omagiem în anul 2026, dedicat lui, iar din interviurile realizate cu aceștia să construiesc o imagine a lui Brâncuși.

Filmul pe care l-am realizat cu acest prilej, **„Brâncuși. Esențe concrete"** se află postat pe platforma Youtube. Doamna **Adina Andrițoiu** de la Centrul de Cercetare, Documentare și Promovare Constantin Brâncuși, din Târgu Jiu, îmi spunea, după ce a văzut filmul: *„Cred că ați găsit „cheia" pentru a lega toate aceste date și informații menite să facă tele/spectatorul să înțeleagă mai bine opera și să se apropie de Brâncuși."*

Ionuț Bordeiași, managerul Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Gorj spune că *„Brâncuși a rămas român prin ființa sa, a rămas român prin esența sa și a rămas român mai ales prin lucrările sale."* Mi-au rămas în minte spusele **dr. Albinel Firescu,** unul dintre intervievați: ***„Cred că Brâncuși ne-a desăvârșit ca neam."*** Pe acesta din urmă l-am întâlnit la Muzeul de Istorie Gorj Alexandru Ștefulescu. Jovial și primitor, după ce mi-a prezentat muzeul din Târgu Jiu am mers împreună la Muzeul Arhitecturii Populare de la Curtișoara, Gorj, apoi la Muzeul Național Constantin Brâncuși și la Centrul Brâncuși. Aici am purtat o discuție lungă despre Constantin Brâncuși, importantul artist român, și despre moștenirea sa culturală, căutând a înțelege rădăcinile culturale profunde, lucru esențial pentru a aprecia pe deplin opera lui Brâncuși și semnificațiile lucrărilor sale.

—Suntem acasă la Brâncuși pentru a afla cât mai multe lucruri despre marele sculptor, pentru cei care doresc să îl cunoască și care fie nu au auzit de el, fie au auzit dar nu cunosc foarte multe lucruri despre acesta. Aici, în Gorj, suntem la rădăcina lui și a familiei sale. Spuneați mai devreme că în cimitirul din Hobița, pe cruci, sunt multe nume Brâncuși. Ce le-ați spune celor care nu știu despre Brâncuși, ca să îi convingeți să vină la Gorj, la Târgu Jiu, la Hobița, la Curtișoara, să îl cunoască pe Brâncuși?

—Brâncuși este mai mult decât un artist. Cine merge pe ideea artistului modern Constantin Brâncuși, cred că nu vede fenomenul complet. Acasă la Brâncuși este mai mult decât Hobița, este mai mult decât Târgu Jiu, mai mult decât Gorj și mai mult decât România. Brâncuși este conceptul țăranului universal, este prototipul străvechi al unui țăran de la Dunăre. Probabil de aici dorința de a se face cunoscut, de a se afirma cu identitatea proprie, fiind conștient de identitatea și de valoarea personală care vine de undeva, din vechime. Critica literară la români a analizat și a consacrat balada fundamentală a noastră, acea Miorița care ne particularizează ca neam de păstori, spunând că este cea mai simplă formă a simțământului și a gândirii.

—Ar putea fi aceasta ceea ce a „transcris" Brâncuși în operele sale?

—V-ați gândit la textele antice? Dacă n-ar fi fost acea scriere cu o grafică aparte și ar fi fost o scriere fonetică precum este în zilele noastre, probabil că nu le-ar fi descifrat nimeni. Odată cu dispariția limbii, se asigură și dispariția scrisului. Oricare ar fi limba pe care vei fi avut-o vreodată, cred că arta lui Brâncuși reprezintă scrierea ideală prin care ne-a putut transmite valorile acestui neam. Un neam de agricultori și păstori, izvorâți de undeva, din începuturile lumii. La Masa Tăcerii trebuie să te așezi într-o liniște deplină, că nu degeaba-i spune Masa Tăcerii, liniștea abisului, o liniște în care nu se întâmplă nimic. Necuvinte nu înseamnă liniște, are multe înțelesuri, transmiterea este dincolo de orice, este mult mai puternică, mult mai profundă. Stâlpul, coloana lui Brâncuși, îți vorbește despre stâlpul casei țărănești, îți vorbește despre stâlpul funerar. Unde te duce stâlpul casei țărănești? Pe cine reprezintă

acele figuri - cum spun acum oamenii moderni, antropomorfe -, care te privesc din tinda casei? E stâlpul din tinda casei și de la tinda bisericii, din curtea cimitirului. Și e masa rotundă, aia cu trei picioare, pe care țăranul român o are acasă. Dar mai mult decât masa și decât stâlpul este poarta - el i-a spus portal inițial, ca să înțelegem că e o trecere. Astăzi oamenii nu mai știu rostul cuvintelor. Toată lumea spune la orice chef că e petrecere. Petreceri sunt doar alea unde sunt mari treceri. Chefu-i chef, petrecerea e petrecere. Brâncuși a știut că poarta este o petrecere. Masa e o petrecere. Coloana e o petrecere. Lucrurile astea aparent simple, cunoscute țăranului nostru, nu pot fi comunicate unei lumi sau unor lumi întregi fără forma elevată a intelectului pe care a cultivat-o și fără modul de privire. Din punctul acesta de vedere, cred că Brâncuși ne-a desăvârșit ca neam. Sunt repere pe care le avem din mari oameni de cultură, care ne spun diferite lucruri. Mă gândesc la modul în care l-a văzut Arghezi pe Brâncuși sau cum l-au cunoscut alți artiști sau scriitori ai epocii. În al său Testament, Arghezi spune așa: ***„Am luat cenușa morților din vatră/ Și am făcut-o Dumnezeu de piatră,/Hotar înalt, cu două lumi pe poale, Păzând în piscul datoriei tale.”***// Acesta este Brâncuși, parcă nu ar fi Arghezi. ***„Am luat cenușa morților din vatră/ Și am făcut-o Dumnezeu de piatră.//*** Eu așa-l văd. Nu pot să-ți dau, din perspectiva mea - care este una strict personală -, decât ceea ce gândesc și ceea ce simt. Desigur, sensuri pot fi mult mai multe, dar rămâne ca fiecare să-l descopere pe Brâncuși așa cum poate, pentru că el vorbește atât de multe limbi.

—Poate că spiritele acestea se întâlnesc undeva, indiferent de timpul pe care îl trăiesc. Sau, mai degrabă, s-au întâlnit undeva, cândva.

—Perfect ați spus. Ele provin dintr-un trunchi comun. Provin de undeva. Și noi, dacă vom înțelege ceea ce spuneau etnografii care au înțeles spiritul țăranului român și l-au descris într-un mod atât de simplu „acele ființe spirituale purtătoare de trup, viețuind pe pământ, dar cu destinație cerească”, dacă vom înțelege asta, atunci putem înțelege izvorul din care se adapă.

—Izvorul, da. Am fost împreună la Muzeul Satului de la Curtișoara și am văzut acolo multe dintre elementele folosite ca simboluri de către Brâncuși în operele sale.

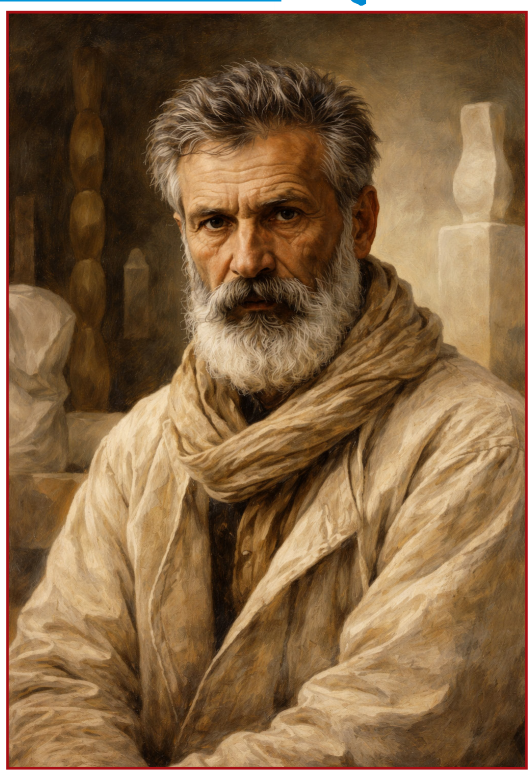
—Încă le descoperim sensurile, încă nu înțelegem ce-i cu motivul acela al rombului, de unde este luat el, de ce au găsit țăranii de cuviință ca pe colindă, acel pițărău , cum îi spune la Gorj, cu care se merge la colindat, pe care se fac din coajă de tei două spirale afrontate în sens invers și, după ce ai afumat în focul sacru acel pițărău și desfaci cele două spirale îți rămân numai romburi pe el, de sus până jos, ca și cum ar fi o cheie sau un totem, și cu romburile astea se merge din casă în casă pentru a se vesti Crăciunul, nașterea lui Iisus. Modul în care se vestește asta vorbește despre spor, care nu este unul material: ***„Câte pene pe cocoși/Atâția copii frumoși,/Câte țigle sunt pe casă/Atâția copii la masă.//”*** Este, deci, un semn al fertilității, al belșugului, al bunăstării. Copiii merg în ziua de ajun și le înfig la crucile celor răposați din cimitir. Dacă mergi în cimitir, poți să vezi câți nepoți a avut fiecare după colindele care au fost înfipte la căpătâi, cu romburi, parcă ar fi sute sau mii de coloane ale lui Brâncuși, purtate cu mult înainte de Brâncuși, fără să își fi bătut capul cineva că sunt acolo de când lumea. De asta spun că Brâncusi este altceva, el vine parcă din altceva. El ia civilizația asta noastră - o civilizație sătească ce nu este doar o formă de locuire, o formă de comuniune, o formă spirituală -, și o traduce într-un limbaj pe care să-l poată pricepe oricine.

—Oricine?

—Este adevărat, nu chiar oricine. Cred că bagajul de cunoștințe inițial este acela din lumea satului. Cu poveștile de acolo, cu legendele de acolo, pe care ușor, ușor l-a altoit cu altele, și cu altele, și cu altele, până la o șlefuire. O ambiție extraordinară. Un caracter extraordinar. O moștenire care vine de undeva, din interior. Pentru că, nu întâmplător, și el a căutat undeva și a cochetat undeva cu biserica, cum a cochetat și Arghezi, cum au cochetat și alții. Pentru că vine o vreme când îți pui întrebări. Cu întrebările alea trebuie să găsești calea ta și răspunsul tău să-l dai mai departe. Eu cred că faptul că suntem aici nu este o întâmplare.

—Poate că problema noastră este aceea că ne-am amestecat și nu mai știm cine suntem, de unde suntem. Nu suntem nici de la țară, nici de la oraș. Ne-am pierdut rostul.

—Aceasta este provocarea, să găsești rostul lucrurilor. Dacă ați văzut, la Curtișoara casele au un anumit tipar. Este o civilizație a lemnului. Lemnul este cald, este ca și lutul. Și chiar și piatra. Nu toată piatra e rece. Cineva s-ar putea întreba dacă a fost sau nu aceea casa lui Brâncuși. Ce relevanță are asta? Este vorba de o idee. De un concept. Noi acolo suntem. Civilizația urbană este, așa cum o văd eu, una a confortului. Cea rurală este una a supraviețuirii. Acolo oamenii au supraviețuit. Cred

că diferența este ca aceea dintre o casă de lemn și un apartament undeva, într-un colț de lume. Cu cât crește gradul de confort, cu atât scade șansa de a învăța să supraviețuiști.

—„Cunoaște-te pe tine însuți.” Brâncuși s-a cunoscut pe el. A știut de ce este în stare. Și s-a comportat ca un supraviețuitor.

—Brâncuși a trecut de o barieră, de o linie de demarcație. Și a impus unei lumi întregi viziunea sa. Îți trebuie tărie de caracter să cobori la rădăcinile tale, adică să găsești răspunsuri la întrebările pe care Brâncuși te obligă să ți le pui. Este ca atunci când începi să citești o carte. Începi cu prefața, cu cuvântul înainte. N-ai să începi niciodată de la mijloc. Cred că dacă am avea în fiecare zi două minute de Brâncuși, poate măcar un aforism pe zi, asta ne-ar scoate din plămădeala asta a noastră, păcătoasă.

Câmpu lui Neag

— istorie, legendă și credință —

La capătul Văii Jiului de Vest, acolo unde drumurile se pierd între păduri și versanți abrupți, Câmpu lui Neag își poartă originile în legendă. Aici, oamenii spun că satul nu s-a născut întâmplător, ci dintr-un gest de răzvrătire, dintr-un semn al pământului și din voința unui haiduc care a ales muntele drept început. În acest spațiu retras, istoria, mitul și memoria colectivă se împletesc într-o poveste despre întemeiere, credință și continuitate.

Legenda întemeierii - Haiducul care a ales muntele

Tradiția locală plasează începuturile satului în secolul al XV-lea. Se spune că un haiduc pe nume Neag, cunoscut pentru atacurile asupra boierilor din Banat și Oltenia, și-ar fi găsit adăpost într-o vale ascunsă de la poalele Retezatului. Refugiul a devenit treptat vatră de sat. În jurul acestui nucleu s-a format comunitatea care avea să-i poarte numele, iar haiducul ar fi dorit să marcheze întemeierea printr-un semn durabil: o piatră neobișnuită, văzută ca simbol al protecției și stabilității.

Piatra de început - Semnul din albia Jiului

Legenda vorbește despre o stâncă de peste doi metri, găsită în apele Jiului, în care două filoane de cuarț alb formau o cruce naturală. Interpretată drept semn de binecuvântare, piatra ar fi fost așezată în locul numit Dosul Pribeagului, devenind hotarul simbolic al vetrei satului.

Pentru comunitate, aceasta nu era doar un reper fizic, ci garanția continuității așezării, legătura dintre oameni și pământ.

De la vatra satului la simboluri de credință – Piatra și statuia Maicii Domnului

Povestea pietrei continuă peste secole. În anul 1850, preotul satului, Constantin Stanci, a descoperit relicva și a adus-o cu o sanie trasă de boi în curtea casei sale, unde a rămas timp de peste o sută de ani. Ulterior, călugărul Dănilă Berinde, descendent al familiei, a mutat piatra împreună cu alte relicve în locul numit Brădet, la intrarea în sat. Astăzi, ea poate fi văzută la intrarea în Câmpu lui Neag, într-un ansamblu simbolic format dintr-o troiță, busturile lui Decebal și Traian, precum și o cruce ridicată în memoria eroilor locali din Primul Război Mondial. Tot în acest loc se află o statuie a Maici Domnului – simbol al credinței creștine adânc înrădăcinată în comunitate, refugiu spiritual și continuitate a tradițiilor care a rezistat timpului și schimbărilor sociale. Monumentul este fixat pe o stâncă înaltă, fiind o copie a Maicii Domnului de la Lourdes (Franța) și a fost adusă în Câmpul lui Neag în anul 1913 de preotul greco-catolic Ștefan Berinde și soția sa, Maria.

Pe urmele istoriei - Drum de pribegie prin munți

Zona apare și în contexte istorice mai largi. În anul 1631, domnitorul Matei Basarab, aflat în pribegie prin Ardeal, a traversat zona împreună cu oastea sa, trecând prin Pasul Vulcan, prin actualul oraș Uricani, apoi prin

Câmpu lui Neag și mai departe spre Valea Cernei.

Acest episod confirmă rolul strategic al zonei, ca spațiu de trecere și refugiu între provincii.

Spiritul locului - Între mit și realitate

Privit astăzi, satul păstrează liniștea și forța simbolică a originilor sale. Casele răsfirate, apropierea pădurii și prezența muntelui conturează imaginea unei comunități în care tradiția continuă să definească identitatea.

Câmpu lui Neag rămâne un teritoriu al semnificațiilor, un loc unde legenda explică începutul, iar memoria colectivă îl menține viu.

Mărturie personală - Poezia ca formă de memorie

Trăind în Valea Jiului și cunoscând oamenii din zonă, am avut privilegiul de a descoperi poveștile lor despre Câmpu lui Neag chiar de la sursă. Am simțit cum legenda haiducului Neag prinde viață în fiecare colț de pădure și în fiecare stâncă ce păstrează tăcerea veacurilor. Am înțeles că legendele nu sunt simple povești de altădată, ci punți vii între generații, între natură, om și Dumezeu, între istorie și literatură.

Câmpu lui Neag mi-a oferit inspirația de a transforma tăcerea muntelui și a pietrei în versuri care să rămână mărturie vie pentru cei ce vor veni.

Vă invit să citiți versurile mele despre haiducul Neag și să pășiți astfel, măcar pentru o clipă, în lumea în care legenda, credința, istoria și natura se împletesc.

DOSUL PRIBEAGULUI

În Dosul Pribeagului,
Lângă piatra Neagului
Pusă-n loc de frontiere,
În ajun de Înviere
Prinde Neagu să coboare
Să se roage-n Postul Mare.
Îngenunchie și sărută
Crucea-n piatră apărută.
Și se-nchină, și se-nchină
Codrului să-i dea lumină,
Că de când s-a haiducit
Și în munte a fugit
Retezatu-i mănăstire,
Spadă, scut, adăpostire,
Și căsoane, și duhovnic,
Iară el s-a prins țârcovnic
Să-l caute de nevoi,
Să-l apere de ciocoi,
Să le facă mare bai,
Să le fure din parai
Și să dea celor sărmani
Din Câmp și din Uricani,
Să cumpere oi și vaci
Să le-mpartă la săraci.
Iar în Postul Paștelui
Poala Retezatului
Îi e loc de rugăciune,
De grijit, de-nchinăciune...
Se spovăduiește Neagu
De se scutură ciupeagu.
Codru-l iartă de păcate
Și îi dă, pe nemâncate
Muguri din brădui verziu,
Apă limpede din Jiu.
De păcate izbăvit,
Spovedit și-mpărtășit
Strigă Neagu-n lung și-n lat:
No, HRISTOS A ÎNVIAT!
Și-un ecou s-a înturnat:
ADEVĂRAT A-NVIAT!
În Dosul Pribeagului,
Lângă piatra Neagului...

Mirela Cocheci, UZPR

DRUMUL SPRE ESENȚA FRUMUSEȚII:

DEBUTUL ARTISTIC AL LUI BRÂNCUȘI

Tanța Tănăsescu / Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România

O vizită la Muzeul Naţional de Artă al României rămâne, de fiecare dată, o incursiune într-un univers al valorilor majore ale culturii. În contextul împlinirii a 150 de ani de la naşterea lui Constantin Brâncuşi (1876–1957), interesul pentru sala dedicată marelui artist devine cu atât mai firesc, cu cât instituţia adăposteşte cea mai importantă colecţie de opere originale ale sculptorului din România.

În spaţiul expoziţional care îi poartă numele sunt reunite lucrări reprezentative pentru perioada de formare şi pentru etapa de tranziţie spre stilul sintetic ce avea să-l consacre. Vizitatorii pot urmări astfel evoluţia artistică a lui Brâncuşi prin sculpturi precum **Rugăciunea, Somnul, Danaida, Supliciu, Prometeu sau Cap de copil,** alături de macheta pilonului **Porţii Sărutului** şi de numeroase fotografii şi documente. Împreună, aceste piese ilustrează începuturile unui drum care avea să schimbe radical limbajul sculpturii moderne.

Biografia artistică a lui Brâncuşi se înscrie într-un tipar profund românesc, dar cu rezonanţă universală: destinul copilului provenit dintr-un mediu modest, care, prin talent şi perseverenţă, ajunge să transforme o artă întreagă. Născut în satul Hobiţa, într-o familie de ţărani, viitorul sculptor a cunoscut de timpuriu munca practică şi ucenicia în diverse ateliere. Primele studii le urmează la Şcoala de Arte şi Meserii din Craiova, apoi la Şcoala Naţională de Arte Frumoase din Bucureşti, pe care o absolvă în 1902.

Încă din anii de formare, talentul său este remarcat de profesori şi juriile concursurilor. Lucrarea Bustul lui Gheorghe Chiţu, realizată în timpul studiilor la Craiova, îi aduce primele aprecieri, iar ulterior obţine distincţii pentru sculpturi academice precum Bustul lui Vitellius, Cap al lui Laocoon şi Studiu. Deşi aceste opere respectau canoanele epocii, ele trădau deja o sensibilitate aparte pentru volum şi esenţializare.

Un episod semnificativ din această perioadă este realizarea Ecorşeului (1902), sub îndrumarea medicului Dimitrie Gerota. Lucrarea impresionează prin precizia anatomică şi va fi folosită mult timp ca model didactic în şcolile de medicină. Succesul ei îi aduce lui Brâncuşi un nou pas înainte: comanda bustului generalului Carol Davila, proiect care îi oferă vizibilitate şi confirmare profesională.

Primele menţionări ale numelui său în presă apar încă din anii studenţiei, când ziarele consemnau premiile obţinute la concursuri artistice. Astfel de referinţe nu reprezentau o consacrare spectaculoasă, dar confirmau recunoaşterea talentului său de către mediul artistic al vremii. Prin urmare, debutul lui Brâncuşi nu a fost un moment unic de afirmare, ci un proces gradual, susţinut de validări succesive: aprecierile profesorilor, premiile academice, sprijinul unor mentori şi recunoaşterea timpurie a elitelor artistice europene. Toate acestea au contribuit la formarea unui creator care avea să redefinească sculptura secolului XX.

La Paris, primele recunoaşteri sunt mai subtile, dar cu atât mai importante. Admiterea sa la **École des Beaux-Arts**, în atelierul lui **Antonin Mercié**, confirmă valoarea sa profesională, iar participarea la **Salonul de Toamnă şi la Salon des Indépendant**s îi asigură vizibilitate într-un mediu extrem de competitiv. Momentul-cheie al debutului său parizian îl constituie însă refuzul de a rămâne în atelierul lui Auguste Rodin: ***„La umbra marilor copaci nu creşte nimic”.*** Acest gest, de o luciditate rară, marchează adevărata afirmare a lui Brâncuşi ca artist conştient de propria vocaţie.

Primele creaţii mature, precum Sărutul, Rugăciunea sau Cuminţenia Pământului, au stârnit iniţial nedumerire, dar şi interesul criticilor avizaţi. În ele se contura deja revoluţia brâncuşiană: renunţarea la detaliu în favoarea esenţei, reducerea formelor la structuri simbolice şi integrarea tradiţiei populare într-un limbaj modern universal. Într-un gest definitoriu pentru personalitatea sa, el refuză confortul unei cariere academice previzibile, ducând la Paris o viaţă boemă, conformă concepţiilor sale despre lume şi artă.

Astăzi, lucrările sale expuse la Muzeul Naţional de Artă al României oferă publicului posibilitatea de a înţelege această evoluţie pas cu pas - de la academismul începuturilor la stilul esenţializat care l-a consacrat. Pentru iubitorii de artă, întâlnirea cu aceste opere nu este doar o experienţă estetică, ci şi una spirituală: o redescoperire a forţei creatoare prin care Brâncuşi a unit tradiţia, modernitatea şi universalitatea într-un limbaj artistic unic.

Drumul spre esența frumuseții se naște prin simplitate.

ȘTIRI DIN SPANIA

Consemnează: Violeta Andrei Stoicescu

Renfe, Iryo și Ouigo restabilesc serviciul de mare viteză între Madrid și Andaluzia, cu întârzieri de aproape o oră și jumătate

Foto: Un tren AVE în trecere pe tronsonul de cale ferată complet restaurat, unde a avut loc tragic accidentul din 18 ianuarie trecut, la Adamuz (Córdoba). Pedro Funes – Europa Press

Companiile feroviare Renfe, Iryo și Ouigo au restabilit marți serviciul de mare viteză între Madrid și Andaluzia, după finalizarea lucrărilor de reconstrucție a căii ferate în urma accidentului de la Adamuz (Córdoba), soldat cu 46 de morți. Cu toate acestea, primele trenuri programate în dimineața zilei de marți au suferit întârzieri de până la o oră și jumătate față de orarul prevăzut, potrivit informațiilor furnizate de Adif. Trenurile companiei Renfe circulă deja pe traseele Madrid-Sevilla, Madrid-Cádiz și Madrid-Granada-Almería în mod normal, în timp ce traseul Madrid-Málaga nu își va relua funcționarea normală, probabil, până la începutul lunii martie, din cauza întârzierii lucrărilor Adif.

În plus, operatorul precizează că pe linia Madrid-Huelva, primul serviciu va fi efectuat cu trenul, cu excepția tronsonului Córdoba-Huelva, care va fi realizat printr-un plan alternativ de transport rutier. La rândul său, Iryo a anunțat că își reia operațiunile comerciale pe linia Madrid-Sevilla cu 14 curse zilnice (7 pe sens) .

În cadrul acestui program sunt incluse și serviciile transversale Barcelona-Sevilla cu 4 curse zilnice (2 pe sens) . Directorul general al companiei și o parte din echipa de conducere au însoțit echipajul și călătorii în timpul primei deplasări Madrid-Sevilla. În ceea ce privește compania Ouigo, aceasta a anunțat că își va relua treptat serviciile, după ce primul tren a plecat la ora 6:55 din Atocha cu destinația Sevilla, până când va asigura șase curse zilnice între cele două orașe. În cazul Madrid-Malaga, odată ce va fi pus în funcțiune, Ouigo va opera cele șase curse obișnuite, cu excepția zilelor de marți până joi, când vor fi patru. Cu toate acestea, operațiunile Ouigo vor fi limitate la 75% din activitatea sa anterioară accidentului, astfel încât 25% din servicii vor rămâne neoperate

Aproape jumătate din populația cu vârsta cuprinsă între 25 și 39 de ani din Barcelona sau Madrid s-a născut în străinătate

Foto: Cetățeni străini formalizează cererea de rezidență. Europa Press

Aproximativ 50% din populația cu vârste cuprinse între 25 și 39 de ani, în plină etapă de activitate profesională, din provincii precum Barcelona, Madrid, Girona, Lleida sau Baleares s-a născut în străinătate, cifre care sunt de până la cinci ori mai mari decât cele din alte zone precum Córdoba, Badajoz și Jaén.

În același timp, între 20 și 30% dintre rezidenții cu vârsta peste 55 de ani, aproape de sfârșitul vieții active sau la vârsta pensionării, din provincii precum Alicante/Alacant, Málaga, Santa Cruz de Tenerife, Baleares și Las Palmas s-au născut, de asemenea, în alte țări, de unde au venit să locuiască în Spania.

În plină dezbatere privind procesul de regularizare a aproximativ jumătate de milion de imigranți, promovat de guvern, și în contextul în care ultimele date ale Ministerului pentru Incluziune, Asigurări Sociale și Migrație indică o medie de 3,04 milioane de muncitori străini în Spania în luna ianuarie, cifrele oficiale ale Institutului Național de Statistică (INE) la 1 ianuarie 2026 permit o analiză mai detaliată a situației.

Cheltuielile pentru construcția locuințelor au crescut cu 3,7% în 2025, dar ritmul vânzărilor nu a scăzut

Foto: Clădire în construcție lângă Intermodalul din Bilbao (arhivă). Europa Press

Cheltuielile pentru construirea unei locuințe au crescut în 2025 cu 3,7% față de anul precedent. Aceasta este concluzia unui studiu publicat marți de evaluatorul UVE Valoraciones, realizat pe baza monitorizării promovărilor de construcții noi. Este vorba de a cincea creștere anuală consecutivă, de la pauza provocată de pandemie. În ciuda creșterii prețurilor, ritmul vânzărilor nu a încetinit în 2025. La sfârșitul anului, cele mai avansate proiecte aveau 93% din locuințe vândute. Creșterea costurilor de construcție a situat prețul mediu la 1.105 euro pe metru pătrat, peste 1.066 la sfârșitul anului 2024. Aceste cifre se bazează pe contractele semnate între constructori independenți și promotori responsabili de punerea în funcțiune a blocurilor de apartamente cu mai mult de 10 locuințe. Prin urmare, aceasta include costul direct al construirii clădirii — inclusiv manopera și materialele, de exemplu —, dar nu și cheltuielile anterioare fazei de execuție, cum ar fi studiile și proiectele pentru construirea imobilului sau autorizațiile.

Sursa: www.20minutos.es

Dincolo de aplauze, aproape de suflet

– dialog cu George Ioan Hodor –

Violeta ANDREI STOICESCU

Există oameni pentru care arta nu este o numai o simplă profesie, ci chiar o formă de respirație, și există artiști care nu se măsoară în aplauze, ci în acea emoție pe care o lasă în urma lor. Actorul și artistul George Ioan Hodor face parte dintre acești aleși ai scenei, o voce inconfundabilă și o prezență de o noblețe rară, un om care nu caută lumina reflectoarelor, ci lumina din oameni. Fie că urcă pe scena unui teatru sau dă glas poeziei, rămâne întotdeauna același: un căutător al esenței, un făuritor de emoție curată, care, în lumea grăbită de azi, creează acea atmosferă dorită, de răgaz pentru suflet, ca o fereastră deschisă spre frumusețea care vindecă și durează. Într-o atmosferă caldă, am avut ocazia să purtăm o discuție amicală pe care aș dori să o împărtășesc cu dumneavoastră, iubitori de artă și frumos.

VAS: *Fiecare artist are un moment în care scena i se așază în suflet pentru totdeauna. Ai fost și ești un artist al nuanței și al profunzimii. Care a fost clipa aceea, pentru tine, George, în care arta interpretării a încetat să fie un vis și a devenit o chemare?*

GIH: S-a întâmplat în urmă cu cinci ani, în primăvara anului 2020. În perioada facultății nu mă vedeam ca un interpret al poeziei, ba chiar fugeam de ea. Până la primul examen, când regretatul maestru Constantin Codrescu, actor al generației de aur și un pedagog desăvârșit, mi-a spus: *„Puiule, tu vei deschide examenul!"* Am simțit atunci cum pică cerul peste mine. Am încercat să refuz cumva, dar el a insistat. Atunci mi s-a spus pentru prima oară că darul sădit de Dumnezeu în mine, harul rostirii, nu îl are oricine. Mi-au trebuit totuși mulți ani să conștientizez cu adevărat acele cuvinte.

Apoi, în plină pandemie, când cei mai mulți dintre oameni stăteau închiși în case, compozitorul Matei Bucur Mihăiescu mi-a propus să dau voce unui manifest poetic intitulat ***„Îngenuncheați"***, scris de **Silvia Osman**, o persoană dragă sufletului meu. Atunci s-a aprins scânteia și așa a început totul. Ar fi multe de povestit, dar aceea a fost clipa în care am descoperit magia poeziei.

VAS: *Ce a însemnat pentru tine întâlnirea cu marile figuri ale teatrului/filmului românesc? Ce nume importante cu care ai venit în contact de-a lungul anilor îți vin în minte în acest sens? Există un gest, un sfat, o privire care ți-a rămas ca o lecție de viață?*

GIH: Aș putea spune că aceste întâlniri mi-au marcat formarea ca artist. De la frageda vârstă de 16 ani, când am urcat pentru prima dată pe scena Teatrului Național din București, am avut privilegiul de a-i cunoaște pe unii dintre titanii scenei românești: **Mircea Albulescu, Gheorghe Dinică, Ștefan Iordache, Ovidiu Iuliu Moldovan, Mitică Popescu, Dan Condurache, Olga Tudorache, Valeria Seciu, Florin Piersic senior… și mulți alții**. Și la acest capitol ar fi multe de povestit...

Florin Piersic, Ștefan Iordache și Olga Tudorache mi-au fost repere, mi-au oferit sfaturi prețioase, m-au încurajat și m-au învățat ce înseamnă cu adevărat respectul pentru scenă și pentru public.

VAS: *Dacă ai putea vorbi cu tânărul actor care erai la început de drum, ce i-ai spune astăzi?*

GIH: I-aș spune simplu: ***„Urmează-ți calea și nu renunța niciodată la visul tău!"***

VAS: *Ești un interpret al poeziei rostite, un mesager al cuvântului care atinge. Cum se trăiește poezia pe scenă, între vibrația vocii, tăcere și respirația publicului?*

GIH: Intens. În mine e un vulcan care fierbe continuu. Caut mereu să mă conectez la vibrația și energia celor din sală. Este fabulos ce se întâmplă și nu cred că poate fi descris în cuvinte, trebuie trăit.

VAS: *Mulți dintre cei care te ascultă vorbesc despre intensitatea emoției pe care o transmiți prin voce. Atunci când reciți, pare că fiecare vers respiră odată cu tine. Ce se petrece în interiorul unui artist în acele momente în care emoția devine vizibilă și cum te raportezi la această dimensiune interioară a artei, unde actorul devine aproape un instrument al trăirii?*

GIH: Așa cum am spus mai devreme, interiorul meu se naște o furtună blândă care devine treptat un fel de vulcan latent a cărui intensitate crește până la explozie, metaforic vorbind. Dacă reușesc să ating măcar o parte din inimile celor din sală, să declanșez în sufletul spectatorilor trăiri, emoții,

descoperiri și redescoperiri, simt că mi-am împlinit menirea. Îmi imaginez mereu cum mi-aș dori eu să aud acea poezie, cum să mă miște, ce să trezească în mine, sau în ce lume mi-aș dori să mă transpună...

Cred că am găsit ***„cheia”***. Spun ***„cred”,*** pentru că întotdeauna se mai găsește câte ceva de adăugat pentru ca versul să ajungă la spectatori sau ascultători în stare pură, exact așa cum a fost plămădit de autor sau autoare. Și pentru că tot am amintit de recitat, am început să creez povești din poezii. Nu sunt adeptul recitatului otova, doar de dragul de a-mi face auzit timbrul vocal și atât. Încerc să creez un univers în care sunt invitați toți cei ce ascultă. În fiecare vers pun ceva din mine, iar publicul simte asta. În cele două audiobook-uri pe care le-am creat până acum am încercat să așez acest univers într-o formă care să rămână nu doar o voce, ci o vibrație vie.

VAS: *Într-o lume a imaginii și a grabei, mai are timpul răbdare cu poezia și teatrul? Lumea de astăzi vorbește mult și repede, dar ascultă puțin. Cum reușești să oprești timpul în spectacole, pentru ca publicul să simtă din nou greutatea unui cuvânt rostit simplu și adevărat? Poate fi poezia o formă de întâlnire tainică între sufletul actorului și cel al celui care ascultă? Ce rol crezi că are poezia în discursul artistic actual? O mai simți aproape de sufletul spectatorului de astăzi?*

GIH: Cred că da. Poezia și teatrul sunt refugii ale sufletului. Chiar dacă lumea aleargă, oamenii simt nevoia să se oprească și să asculte ceva care nu trece. Da, timpul are răbdare dacă îl oprești cu sufletul. Poezia și teatrul nu s-au pierdut, ci își regăsesc locul firesc în societatea de azi. Într-o lume obosită de zgomot, oamenii tânjesc după simplitate, după acea emoție vie. Cuvântul rostit cu sensibilitate are puterea de a tămădui. Iar când tăcerea din sală devine densă, știu că acel miracol s-a întâmplat.

VAS: *Dacă ai putea alege un singur cuvânt care să îți descrie întreaga carieră, care ar fi acela?*

GIH: Grea întrebare! Aș alege... **MIRACOL**. Pentru că fiecare întâlnire cu publicul este o minune în sine.

VAS: *Și dacă ar fi să alegi un cuvânt care să te definească pe tine ca om, care ar fi acela?*

GIH: NOROCOS... Pentru că am avut parte de oameni frumoși și de momente care mi-au schimbat viața.

VAS: *Pentru cei care nu te cunosc mai îndeaproape, cine este George Ioan Hodor dincolo de scenă, dincolo de luminile care se sting la finalul fiecărui spectacol?*

GIH: Un om simplu, ca toți oamenii, cu preocupările de zi cu zi, cu hobby-uri, cu probleme, bucurii, gânduri și doruri. Poate diferența este că am învățat să nu mai las grijile să-mi umple sufletul. Privesc mereu spre partea luminoasă a vieții, spre partea plină a paharului.

VAS: *Recent ai dus arta românească și dincolo de hotare, prin participarea la* **Festivalul de Carte & Arte al Românilor de Pretutindeni – CulturRo – din orașul lui Cervantes, Alcalá de Henares, Madrid, Spania.** *Cum se simte limba română atunci când o rostești pe o scenă străină? Rămâne ea aceeași, sau capătă rezonanțe diferite în lumina altor priviri?*

GIH: A fost o onoare și o mare bucurie să fiu parte a acestui superb festival. Mulțumesc și pe această cale organizatorilor pentru invitație și pentru modul impecabil în care s-a desfășurat acest eveniment cultural. Limba română este UNICĂ și sună la fel oriunde ne-am afla. Poate doar că, în afara granițelor, capătă o greutate și o consistență aparte, o vibrație de dor...

VAS: *Există o emoție aparte în întâlnirile cu publicul român din diaspora. Cum trăiești aceste momente și ce simți că îi leagă, dincolo de cuvânt sau de țară?*

GIH: Cum am simțit eu? E vorba de o emoție greu de pus în cuvinte. A iubi și a simți, în limba română, are o profunzime aparte, deși iubirea se poate rosti în peste 100 de limbi și se trăiește în tot atâtea colțuri ale lumii. Fiecare privire, fiecare zâmbet din sală poartă dorul unei rădăcini. Acolo, între scenă și oameni, se naște o legătură ce trece dincolo de cuvânt.

VAS: *Dacă ar fi să privim puțin în viitor, ce proiecte se conturează în sufletul și planurile tale artistice?*

GIH: Am deja un proiect în desfășurare cu care merg în turneu prin România, un spectacol de poezie a cărei regie poartă atât semnătura mea, cât și pe cea a autorului textelor, Paul Cișmigiu, cu titlul **„Trăiri și iubiri”**. O poveste de dragoste în versuri, alături de o bună prietenă și talentată actriță, Simona Pop și de minunata Maria Chifu (sora mea, așa cum îmi place să o numesc), la fagot. E un spectacol de suflet, pe care sperăm să-l ducem și în Spania.

Pe de altă parte, pregătesc și un scurtmetraj intitulat **„Omul în galben”**, cu care voi participa la TIFF 2025, în care joc rolul principal și va fi un proiect cinematografic filmat NOIR (alb-negru). Subiectul se centrează în jurul unui fost procuror în slujba serviciului de combatere a criminalității, mistuit de vinovăție, care are mustrări de conștiință dat fiind faptul ca într-o operațiune de prindere a unor criminali își pierde fiica și toți subalternii... Acțiunea se petrece la mult timp după ieșirea acestui procuror din sistem, devenit ulterior detectiv, care ajunge să reînceapă căutarea propriei fiice, la îndemnul unei prietene a acesteia. Și de aici începe lupta cu propria conștiință sau cu Necuratul (**„Omul în galben”**) care de fapt se află în spatele tuturor acțiunilor personajului meu. Aș putea spune că este o poveste despre căutare, pierdere și răscumpărare.

VAS: *Dincolo de aplauze, ce rămâne cel mai viu pentru tine din această lungă călătorie prin artă?*

GIH: Bucuria și starea de bine îmi rămân... Faptul că am reușit să aduc culoare în sufletele oamenilor, fie și pentru câteva minute sau câteva ceasuri.

VAS: Îți mulțumesc pentru acest dialog în care arta s-a împletit cu firescul atât de aproape de suflet. Dincolo de cuvinte, ne rămâne acea liniște frumoasă a unui om care știe să dăruiască lumina celor care o caută! Îți doresc succes deplin în activitatea artistică!

ROMÂNI ÎN LUME

„Viziuni dacice" la Accademia di Romania din Roma

Luni, 2 februarie 2026, la Accademia di Romania din Roma, a avut loc vernisajul expoziției **„Viziuni dacice"**, eveniment organizat de **Asociația "Spirit Românesc"**, sub patronajul Ambasadei României în Italia, Accademia di Romania, Institutul Cultural Român și Regiunea Metropolitană a Romei.

Expoziția marchează a doua etapă a proiectului cultural și educațional cu același nume, susținut de către Primăria Romei, după prezentarea inaugurală din decembrie de la Villa Altieri. Evenimentul de luni seară a atras o prezență extraordinară de public: au participat, câțiva dintre cei mai importanți experți europeni și mondiali în arheologie romană, istorie antică, istoria artei și restaurare - specialiști în studierea Columnei lui Traian, alături de reprezentanți instituționali, oficiali ai administrației locale, artiști, membri ai comunității românești, studenți, profesioniști din domeniul cultural și numeroși pasionați de artă, istorie și patrimoniu.

Proiectul este găzduit în prestigioasa sală de expoziții a Accademiei, din centrul Romei și se poate vizita până pe 7 februarie, cu intrare gratuită. Expoziția se prezintă într-o versiune mai bogată, mai detaliată și mai aprofundată față de prima etapă, confirmându-și poziția de proiect științific și educațional de înaltă performanță, capabil să ajungă la un public divers și internațional.

Vernisajul a fost moderat și introdus de Oana Boșca Mălin, Director de programe la Accdemia di Romania din Roma. Intervenții oficiale de bun venit au fost rostite de Florin Vlad, ministru consilier al Ambasadei României în Italia, care a transmis salutul ambasadorului Gabriela Dancău, și de Natalia Lăzureanu, consul, care a transmis salutul consulului general al României la Roma, Marian Popescu.

În discursul său, Oana Boșca Mălin a subliniat valoarea educațională a proiectului, menționând cât de rare sunt astăzi proiectele care vizează în mod specific tinerii și cum **„Viziuni Dacice"** reușește să o facă la un nivel academic foarte înalt. ***"În spatele proiectului se află energia Asociației Spirit Românesc, parte a comunității românești, condusă de președinta Dana Mihalache, proiectul a avut sprijinul Primăriei Romei. Este o adevărată călătorie pe urmele dacilor în siturile arheologice care le păstrează poveștile. O călătorie condusă de trei cercetători excepționali: Lucrezia Ungaro, Filippo Coarelli și Leonard Velcescu, capabili să lase impresii de durată, să trezească curiozitatea și să producă rezultate educaționale în timp. Accademia a sprijinit proiectul și invită publicul să viziteze expoziția pentru a descoperi noi perspective asupra dacilor, portretelor lor și modului admirativ în care au fost reprezentați de către romani".***

Lucrezia Ungaro, arheolog și figură centrală în studiul și gestionarea complexului monumental al Pieților lui Traian, fost director al Muzeului Forurilor Imperiale din cadrul Supraintendenței Primăriei din Roma pentru Patrimoniul Cultural, a prezentat și detaliat aspecte mai puțin cunoscute ale Forului lui Traian, în special funcția sa administrativă. ***"O privire asupra monumentelor de astăzi ne împiedică să înțelegem policromia lor antică, a subliniat ea, relatând, într-o călătorie simbolică și captivantă, semnificația sculpturilor dacice din Basilica Ulpia, din Galeria Popoarelor".***

„O expoziție foarte cuprinzătoare, capabilă să reconstituie un adevărat habitat cultural prin programe figurative, de la Forul lui Traian până la Arcul lui Constantin. Prima secțiune este dedicată reacției elevilor la programul cultural al Asociației. Apoi, am apreciat în mod deosebit experimentul dedicat studiului vestimentatiei feminine de pe Columna lui Traian, realizat de către o tânără cercetătoare, Giorgia, (Giorgia Beniamin, n. red.) o muncă originală și inovatoare care combină măiestria, inteligența artificială și cunoașterea lumii antice. În cele din urmă, există secțiunea dedicată portretelor dacice, cu măriri fotografice care ne permit să surprindem detalii invizibile cu ochiul liber, rodul muncii lui Leonard Velcescu, într-o sală primitoare și impresionantă precum cea a Accademiei di Romania."

Profesorul **Filippo Coarelli**, arheolog, membru al Academiei Lincei și fost profesor de Istorie Romană și Antichitate Greacă și Romană la Universitatea din Perugia, a descris expoziția ca fiind „o mostră a unui proiect major desfășurat de-a lungul multor ani, nelimitându-se doar la Columna lui Traian. Accentul pus pe daci, în special pe femeile dace, bijuterii, îmbrăcăminte și costume, subliniază continuitatea surprinzătoare cu elemente ale vestimentației moderne." De asemenea, a subliniat valoarea colecției de portrete dacice, exprimând speranța că proiectul poate fi continuat și finalizat. În discursul său adresat publicului numeros, a trasat paralele între scenele de pe Columna lui Traian - care înfățișează familii de daci cu copii surprinși în campaniile războinice - și tragediile contemporane, amintind că ceea ce este nou nu este întotdeauna bun, și cum istoria, chiar și cea de acum două mii de ani, ne poate ajuta să înțelegem prezentul.

Leonard Velcescu, istoric de artă român, coordonator științific al proiectului, cu renume în iconografia dacă în arta romană și cu cercetări inovatoare pe această temă la Sorbona, a salutat prezența în sală a unora dintre cei mai importanți experți internaționali în arheologie, istorie, restaurare și istoria artei, specializați în epoca lui Traian. El a subliniat cum ***„legăturile dintre lumea romană și cea dacă, între români și italieni, sunt vechi și încă puțin cunoscute, amintind de conexiuni genealogice documentate încă din vremea lui Marcus Aurelius. Avem în fața noastră o scenă din Columna lui Traian, în care mulți cercetători identifică un portret al surorii lui Decebal în fața împaratului, cu un copil în brațe, gata să fie condusă la Roma după înfrângerea dacilor. Conform surselor, nici ea, nici fiul ei nu au fost uciși. Într-adevăr, documentele istorice atestă că regele roman Regalianus se lăuda că este urmaș direct al lui Decebal, făcând o descendență legată de prezența familiei regale la Roma mai mult decât plauzibilă."***

Dana Mihalache, președintele **Asociației "Spirit Românesc",** inițiator al proiectului, a explicat că expoziția face parte dintr-un **„proiect mai amplu și mai complex, născut ca un parcurs educațional pentru elevii Liceului de Artă "Giulio Carlo Argan",** care au urmat cursuri de istoria artei, fotografie și fotogrammetrie dedicate temei Dacilor din Forul lui Traian. Prin munca tinerei designer

Giorgia Beniamin au fost explorate costumele dacilor antici, în timp ce studiul științific coordonat de profesorul Leonard Velcescu ne permite, de asemenea, să înțelegem aspectele psihologice ale strămoșilor noștri prin intermediul unor portrete, fotografiei ale Columnei și nu numai, de înaltă calitate. Proiectul va continua cu realizarea unui documentar cu participarea unor experți în domeniu."

Printre invitații prezenți s-a numărat și **Cinzia Conti**, arheolog și restaurator de renume internațional, considerată unul dintre cei mai importanți experți mondiali în domeniul Columnei lui Traian, care a jucat un rol esențial în investigațiile și celebrele restaurări dintre 1981 și 1988. În discursul său, ea a reamintit modul în care Columna lui Traian este un martor fundamental al istoriei, subliniind importanța studiilor efectuate în timpul restaurărilor, inclusiv cele legate de calitatea aerului și impactul asupra monumentului, și emoția de a lucra într-un context internațional cu colegi francezi, spanioli și mai ales români, în timpul celui mai mare proiect de restaurare a Columnei.

Expoziția se naște dintr-o experiență educațională interdisciplinară care combină istoria artei, fotografia, cercetarea iconografică, tehnologiile digitale, croitoria istorică și inteligența artificială.

Vizitatorii sunt ghidați prin panouri descriptive de valoare științifică, curatoriate de Leonard Velcescu, care abordează și aspecte mai puțin cunoscute ale Columnei lui Traian, cum ar fi reprezentarea familiilor cu copii, a figurilor feminine și seria de portrete dacice, care transmit complexitatea lor psihologică.

A doua secțiune, dedicată studiului și modei, intitulată **„De la semn la schiță"**, este curatoriată de designerul de origine română **Giorgia Beniamin Salib** și reia studiul principalelor basoreliefuri și statui din Columna lui Traian și din diverse colecții europene, transformate în schițe și reconstituiri datorită utilizării programelor de inteligență artificială. Expoziția cuprinde de asemenea o rochie din lână naturală, creată în ianuarie 2025 special pentru proiectul **„Viziuni dacice"**, inspirată fidel de Scena XXX din Columna lui Traian și plasată la intrarea în sală. Rochia, cusută integral de mână, evocă în detaliu vestimentația surorii regelui Decebal, surprinsă într-un moment de intensă umanitate în timp ce își ține fiul la piept. Este confecționată din lână naturală foarte ușoară, fără coloranți sau procese moderne. Materialul provine dintr-o fabrică istorică de familie din

București, activă de trei generații în producția de țesături premium din fibre naturale, în armonie cu natura și profund înrădăcinate în tradiție. Lucrarea reprezintă o punte vizuală și simbolică între arheologie, arta contemporană și identitatea ancestrală.

Urmărind evoluția portului populației din teritoriul Daciei antice și continuitatea cu trecutul milenar, expoziția prezintă și două costume tradiționale din zona Argeș-Muscel, realizate în urmă cu aproximativ o sută de ani și provenind dintr-o colecție privată din Bascov (Argeș), și două cămăși tradiționale românești din Bucovina, județul Suceava, datând din anii 1960. De asemenea, este expusă pentru prima dată la Roma o sculptură din bronz, **„Nobil Dac"**, o reproducere a unei sculpturi de pe **Arcul lui Constantin**, realizată de artistul **Ion Bolcan din Chișinău.**

O secțiune inovatoare a expoziției este dedicată digitalizării patrimoniului și interacțiunii cu unele dintre monumentele emblematice ale Romei, în special Arcul lui Constantin și Columna lui Traian, prin proiecții video, modele 3D și modele interactive. Echipa BIM GIS Concept, coordonată de inginerul geodez Cristian Gheorghe, din București, a creat special pentru expoziția **„Viziuni Dacice"**, două randări video extrase din proiecte de digitalizare ale Patrimoniu cultural, realizate în cadrul proiectului în noiembrie 2025: un model fotogrammetric 3D al Arcului lui Constantin, creat din 2.000 de fotografii și cuprinzând 72 de milioane de poligoane cu texturi de înaltă rezoluție, însoțit de o imprimare 3D expusă; și un model fotogrammetric 3D al Columnei lui Traian, creat din 1.000 de fotografii, cuprinzând 50 de milioane de poligoane și prezentând texturi de înaltă rezoluție. Cele două modele imprimate 3D, inclusiv Arcul lui Constantin și Capul lui Decebal, sunt prezentate ca un exemplu al potențialului digitalizării, care permite studierea și reconstrucția corectă din punct de vedere științific a monumentelor. Un link Sketchfab a permis vizitatorilor să interacționeze direct cu modelele, pe calculator.

Publicul italian, român și internațional, de toate vârstele și profesiile, a fost, de asemenea, entuziast și implicat, confirmând natura interdisciplinară a expoziției și capacitatea Istoriei de a stârni și satisface curiozitatea exploratorilor Romei. Numeroase mărturii spontane ale vizitatorilor au relatat emoția descoperirii unor detalii nevăzute ale monumentelor prezente zi de zi în peisajul urban roman și a redescoperirii rădăcinilor lor culturale (deopotrivă romani, români) printr-o călătorie accesibilă și temeinic documentată.

„Viziuni Dacice" este un proiect promovat de **Asociația Italo-Română Spirit Românesc, cu sprijinul Primăriei Romei și Zètema Progetto Cultura**, în parteneriat cu **Liceul de Artă Giulio Carlo Argan.** Patronaj: **Ambasada României în Italia, Institutul Cultural Român, Accademia di Romania din Roma și regiunea Metropolitană a Romei.**

Partenerii media: Din Diaspora, Actualitatea Românească, Radio Televiziunea Diasporei.

Miruna Căjvăneanu, Roma, Italia

AGUAS EXPERT
MANTENIMIENTO DE TUBERIAS
www.aguasexpert.es

PĂRERI DESPRE POLITICĂ ȘI POLITICIENI - ISTORIE ȘI ACTUALITATE -

Titi SULTAN
Specialist in drept constituțional și parlamentar

Partea II-a

Politicienii constituie acea categorie de persoane care au ca instrument de lucru vorbirea și discursul; deci sunt, ori pot fi oratori, motiv pentru care este necesar să-și însușească preceptele artei oratorice.

Politicianul sau omul politic este, potrivit Dicționarului explicativ al limbii române:

-,,persoană care are un rol important în activitatea politică, care își desfășoară activitatea principală în domeniul politicii";

- în sens peiorativ, este ,,persoana care face din politică un mijloc abil și demagogic de realizare a intereselor personale".

Andrei Pleșu considera că *,,Este inflație....De indivizi care nu știu să facă nimic specific, care nu s-au distins în nicio profesiune, dar care decid asupra celor care au ce să pună pe masă în meseriile lor. Eu am tot spus-o și o tot repet: sunt uimit să văd că ajung în vârf, în România, oameni care încă nu s-au născut. Oameni care încă nu au nimic consistent de oferit, care nu au făcut dovada niciunei înzestrări, a niciunei realizări profesionale. Anonimi, persoane fără curriculum, fără chip. Nu știu de unde își trag energia și tupeul de a se cățăra"*. Conform aceluiași **Andrei Pleșu**, majoritatea politicienilor sunt apolitici, deoarece *,,politica e, pentru ei, un mijloc la îndemână pentru a achiziționa putere, iar puterea e mijlocul optim pentru a deține influență, avere, relief politic (bună pentru varietatea proprie sau pentru ornamentarea lucrativă a CV-ului)".* Principala ocupație a politicienilor, în concepția sa, *,,este vânătoarea dușmanului, harța obscenă, mica josnicie de caracter sau înșelătoria... Repet, oamenii politici, din toate taberele, sunt surse constante ale dezmățului: mint, șantajează, spun una și fac alta, spun una și mâine fac alta, fac tot ceea ce le reproșează oponenților, își oblojesc rudele, amicii, colegii de partid și pilele, trăiesc la prețuri mici și se hârjonesc țâțește unii la alții".*

Gânditorul, om politic și revoluționar, francezul **Louis-Antoine de Saint Just** (1767-1794) avertiza *,,poporul are un singur dușman primejdios: propria conducere".* **Winston Churchill** afirma: *,,Astăzi lumea este condusă de politicieni hărtuiți, preocupați de obținerea unor funcții sau anihilarea celuilalt, așa nu prea rămâne loc de a discuta unele aspecte importante datorate lor".*

Mai aproape de zilele noastre, regizorul, actorul și scriitorul **Woody Allen** (născut în anul 1935) a scris *,,din păcate, Politicienii noștri sunt fie incompetenți, fie corupți. Uneori amândouă în aceeași zi. Guvernul nu răspunde nevoilor oamenilor mici. Dacă ai sub un metru și șaptezeci, e imposibil să prinzi un congresmen la telefon. Nu neg că democrația rămâne, totuși, cea mai bună formă de guvernare...".*

Milton Friedman, economist evreu-american, 1912-2006, laureat al Premiului Nobel pentru Economie în 1976, releva incapacitatea executivului: *,,Pune orice Guvern să conducă deșertul Sahara și în 3 ani va spune că este lipsă de nisip".* **Churchill,** citat mai sus, era de părere că *,,Democrația este cel mai prost sistem de guvernare, dar, din nefericire, nu s-a descoperit altul mai bun".* Legat de acest termen, cunoscutul scriitor englez **George Bernard Show** (1856-1950) considera că *,,Democrația este garanția faptului că suntem conduși așa cum merităm , dar ea nu se poate situa deasupra materialului uman din care sunt formați alegatorii săi"* (același Winston Churchill). Interesantă este și ideea: În dictatură, cineva (Atotputernicul) te folosește cum vrea el. În democrație, fiecare are dreptul să-l aleagă pe cel care să-l folosească cum vrea el (Al MC Guire). Diferența dintre cele două sisteme de guvernare a fost sesizată de poetul german **Charles Bukowski** (1920-1994): *,,În democrație mai întâi votezi, apoi primești ordine. În dictatură nu mai e nevoie să pierzi timpul la votat".* În concepția istoricului și omului politic **Nicolae Iorga** (1897-1940) *,,democrat înseamnă cineva care vrea să înalțe poporul pe umerii săi, nu cineva care vrea să se înalțe pe el pe umerii poporului".*

Cunoscutul diplomat american **Henry Kissinger** (1923-2023) utiliza procente: ***,,90% dintre politicieni strică reputația celorlalți 10%".***

Scriitorul rus **Fiodor Mihailovici Dostoievski** (1821-1881) constata: ***,,Nu există pe lume ceva mai greu decât sinceritatea și ceva mai ușor decât lingușirea".*** Ideea a fost preluată de marele nostru dramaturg **Ion Luca Caragiale** (1852-1912) care, din autoexilul său de la Berlin, a scris ***,,În România, lingușirea și hoția sunt virtuți, iar munca și talentul vieții, demne de compătimit".***

Genialul nostru poet **Mihai Eminescu** (1850-1889) nu a rămas pasiv față de politica vremurilor sale, de guvernarea și suferințele poporului de atunci. Astfel, în anul 1878, el scria: ***,,Nu ne aducem aminte ca în vreo epocă România să fi avut în fruntea ei, ca astăzi, un Guvern dușman intereselor și cerințelor ei. Pentru întâia dată ni se întâmplă ca Guvernul să reprezinte de-a dreptul străinătatea și puterile ei zdrobitoare... Poporul se zbate fără putere, jumulit și exploatat într-un mod neomenos de către o tagmă de oameni fără merit, fără știință, fără caracter, fără patrie chiar".***

În anul 1882, **Eminescu**, de asemenea, nota: *,,Partidele de la noi nu sunt partide de principii, ci de interese personale care călcă făgăduințele făcute nației în ajunul alegerilor și trec, totuși, drept reprezentanți ai voinței legale și sincere a Țării. Cauza acestei organizări e interesul bănesc, nu comunitatea de idei".* Referindu-se la politicieni și guvernanți **Mihai Eminesc**u îi descria ca *,,Uzurpatori, demagogi, capete deșarte, leneși care trăiesc din sudoarea poporului, fără a se remarca prin ceva anume, ciocoi boieroși și fuduli, mult mai înfumurați decât colaboratorii din neamurile cele mai vechi ale țării".* De ironia lui **Eminescu** nu au scăpat, evident, nici parlamentarii....*,,verzi și uscate, vrute și nevrute, povești scrise pe apă,*

prorociri despre lucruri trecute, într-un cuvânt negustorie grea ca fulgerul pe apă, iată zilnica ocupație a Camerei luni întregi după olaltă".

O ,,radiografie extrem de critică, la adresa guvernanților, face și filozoful - scriitor **Mircea Eliade** în articolul **Piloții Orbi**, publicat în ziarul Vremea din anul 1937. *,,Imoralitatea clasei conducătoare românești, care deține ,,puterea" politică de la 1918 încoace ,nu este cea mai gravă crimă a ei. Că s-a furat ca în codru, că s-a distrus burghezia națională, în folosul elementelor alogene, că s-a năpăstuit țărănimea, că s-a introdus politicianiste în administrație și învățământ, că s-au des naționalizat profesiunii libere - toate aceste crime împotriva siguranței statului și toate aceste atentate contra ființei neamului nostru ar putea - după marea victorie finală - să fie iertate".*

La 8 mai 1938, omul politic și de cultură **Octavian Goga** (1881-1938), fost premier, nota în Testamentul său politic: *,,Am trăit în vremea proștilor, am stăpânit mediocrația sub un rege tranzacționist în chestiuni de morală, timid și fără orizont în probleme de stat".* Anterior (în 1916), **Octavian Goga** scria cu năduf: *,,Țară de secătuit, Țară minoră, căzută rușinos la examenul de capacitate în fața Europei. Aici ne-au adus politicienii ordinari, hoții improvizați astăzi în moraliști, miniștrii care s-au vândut o viață întreagă, deputații contrabandiști... Nu ne prăbușim nici de numărul dușmanului, nici de armamentul lui, boala o avem în suflet, e o epidemie înfricoșătoare de meningită morală"*: (Jurnal, 1916).

Fruntașul țărănist **Ion Mihalache** (1882-1963), mort în închisorile comuniste, se întreba și tot el răspundea: ,,Ce este Parlamentul? Este el, oare, *o Adunare de virtuți, de înalte inteligențe de elite ale Națiunii? Vai! Este o adunătură de nulități și de egoisme, unde stau în frunte câțiva artiști ai cuvântului, unii șmecheri răufăcători, care curând devin călăuzele turmei și stăpânii tuturor".*

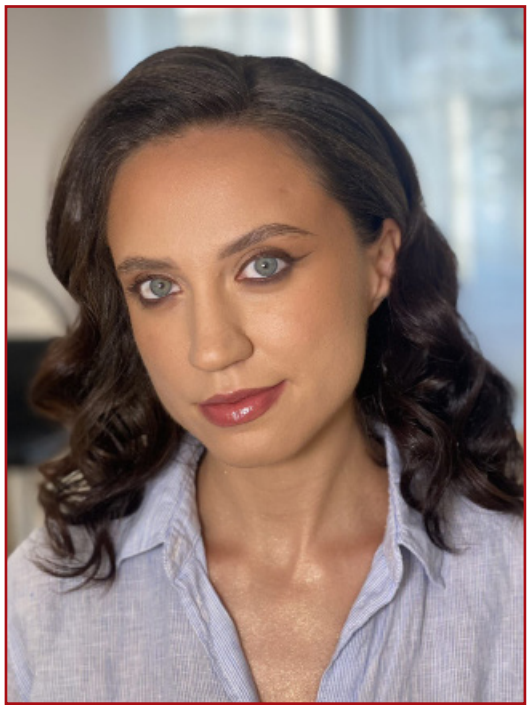
Marele publicist, scriitor și politician **Corneliu Vadim Tudor** (1949-2015), fondatorul Partidului România Mare considera că *,,Politica este considerată astăzi o îndeletnicire murdară. În general, cu foarte mici excepții, ea este arta infractorilor superiori, a panglicarilor, a demagogilor, care, în absența unor virtuți creative, folosesc toate mijloacele pentru a parveni, pentru a fi în frunte cu orice preț. Astfel, politica, împreună cu copilul ei handicapat, politicianismul - mai mult încurcă treburile unei cetăți decât le limpezește".* O caracterizare globală a clasei politice românești, extrem de critică și virulentă, o face același om politic, excelent pamfletar și orator: *,,Experiența mea de Șef de partid, dotat cu un simț de observație pe care numai scriitorii și moraliști îl au, mă face să spun cu mâna pe inimă: clasa politică românească este, cu puține excepții, o sleahtă de derbedei, de borfași, de impostori, atât bărbați, cât și femei, care își umflă glanda paranoiei cu iluzia că ei au imagine proprie nemaipomenită, că li se cuvine totul și că au dreptul să treacă de la un partid la altul mai ușor decât trec de pe un trotuar pe altul, fără a da înapoi ceea ce nu le aparține lor, ci formațiunii care i-a băgat în Parlament: funcția de deputat sau de senator".*

Diplomatul și politicianul republican **Edgar Jeffries** (născut în anul 1958) afirma că: *,,A obține un loc în Parlament înseamnă a trece din rândul celor corecți, care critică și demască, în rândul hoților și corupților".*

Din păcate, trecerea anilor nu a adus mari schimbări, dar, desi aceste caracterizări, idei, aprecieri, teorii, etc, par exagerate, în mod evident, nu trebuie să vizeze întreaga sau majoritatea clasei politicienilor. Cum nimeni nu poate avea numai calități, tot așa nimeni nu poate avea numai defecte. Democrația presupune guvernarea de către popor, pentru popor, *,,este arta de a te așeza de acea parte a poporului și a tunde lâna în mod festiv în numele lui, dar spre avantajul câtorva păstori "* (**Romain Roland**, scriitor francez, 1866- 1944).

ȘTIAȚI CĂ...?

Constantin Brâncuși s-a născut la data de 19 februarie 1876 în satul Hobița, județul Gorj și a decedat la data 16 martie 1957 în Paris. A fost unul dintre cei mai mari sculptori ai secolului al XX-lea și un pionier al artei moderne. Prin stilul său inovator, bazat pe simplitate, esențializare și simbol, Brâncuși a revoluționat limbajul sculpturii și a influențat profund evoluția artei contemporane. Născut într-o familie modestă de țărani din satul Hobița, Brâncuși și-a descoperit devreme talentul pentru sculptură și prelucrarea lemnului. A urmat cursurile Școlii de Arte și Meserii din Craiova, apoi ale Școlii Naționale de Belle-Arte din București. În 1904 a plecat la Paris, centrul artistic al vremii, unde și-a continuat studiile și a intrat pentru scurt timp în atelierul celebrului sculptor Auguste Rodin. Brâncuși a părăsit rapid atelierul acestuia, afirmând că ***„la umbra marilor copaci nu crește nimic”,*** dorind să-și dezvolte propriul stil. A renunțat treptat la reprezentarea realistă, orientându-se către forme simple, pure, esențializate. El căuta „esența lucrurilor”, nu detaliul exterior. Sculpturile sale sunt caracterizate prin linii curate, suprafețe netede și o puternică încărcătură simbolică. A utilizat materiale precum piatra, lemnul, marmura și bronzul, punând accent pe armonia dintre formă și material. Pentru Brâncuși, arta nu era o simplă reprezentare a realității, ci o modalitate de a surprinde spiritul și energia interioară a subiectului. Influențele artei populare românești, ale mitologiei și ale artei primitive sunt vizibile în creațiile sale.

În creația lui Constantin Brâncuși, aceste lucrări nu sunt simple sculpturi, ci trepte ale unei căutări profunde – drumul artistului către esența ființei și a universului.

1. În **Sărutul**, iubirea nu mai este redată prin gesturi dramatice sau detalii anatomice, ci prin contopirea a două forme într-una singură. Volumele compacte și liniile simple sugerează unitatea perfectă, fuziunea dintre două suflete. Nu este doar un cuplu îmbrățișat, ci ideea eternă a legăturii umane, redusă la forma ei primordială.

2. În seria **Domnișoara Pogany**, chipul devine meditație. Trăsăturile sunt simplificate, ochii mari și arcuiți par închiși într-o stare de introspecție, iar ovalul capului capătă o armonie aproape cosmică. Portretul nu mai surprinde un moment, ci o stare interioară – liniștea, visarea, fragilitatea și forța spiritului.

3. Prin **Pasărea în văzduh**, Brâncuși eliberează forma de greutate. Sculptura nu reprezintă o pasăre propriu-zisă, ci însăși ideea de zbor. Linia ascendentă, suprafața netedă și strălucitoare sugerează mișcare pură, ascensiune, depășirea limitelor materiale. Este triumful spiritului asupra materiei.

4. Iar în **Coloana Infinitului,** parte a ansamblului monumental de la Târgu Jiu, această căutare atinge dimensiunea cosmică. Repetiția modulului romboidal creează impresia unei ascensiuni fără sfârșit. Coloana devine simbol al sacrificiului eroilor, dar și al continuității, al legăturii dintre pământ și cer, dintre efemer și etern.

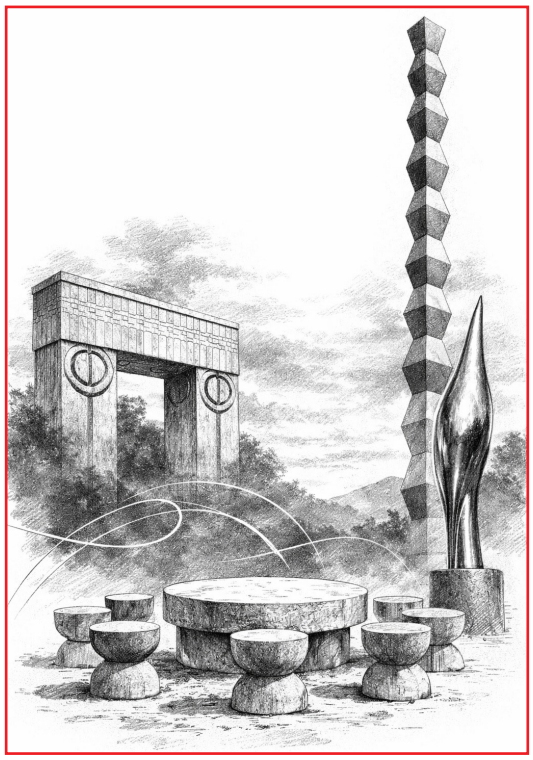
Privite împreună, aceste opere spun o poveste: de la iubirea dintre două ființe, la introspecția individuală, la dorința de zbor și, în final, la aspirația către infinit. Ele marchează parcursul unei gândiri artistice care a căutat mereu esența – nu forma exterioară a lucrurilor, ci adevărul lor interior.

Un moment definitoriu în recunoașterea sa internațională a fost procesul intentat în Statele Unite pentru lucrarea Pasărea în văzduh, când autoritățile vamale au refuzat să o considere operă de artă. Procesul, câștigat de artist în 1928, a reprezentat nu doar o victorie personală, ci și o recunoaștere oficială a artei moderne ca formă legitimă de expresie. Astfel, Brâncuși a devenit un simbol al libertății artistice și al redefinirii conceptului de sculptură.

Atelierul său din Impasse Ronsin, la Paris, a devenit un spațiu aproape mitic. Nu era doar locul în care sculpta, ci un univers ordonat cu grijă, în care fiecare piesă dialoga cu cealaltă. Artiști, scriitori și intelectuali ai vremii îi treceau pragul, atrași de personalitatea sa tăcută și profundă. După moartea sa, în 1957, Brâncuși a lăsat statului francez atelierul său cu toate lucrările și obiectele din interior. Acesta a fost reconstruit în apropiere de Centre Pompidou, unde poate fi vizitat și astăzi, păstrând atmosfera autentică a spațiului său de creație.

În timp, influența lui Brâncuși s-a extins dincolo de sculptură, marcând arhitectura, designul și arta minimalistă. Lucrările sale se regăsesc în marile muzee ale lumii, iar numele său este rostit alături de cei care au schimbat definitiv cursul artei moderne. Privit în ansamblu, destinul lui Constantin Brâncuși este povestea unui artist care a plecat dintr-un sat românesc și a ajuns să redefinească limbajul universal al formei. El nu a urmărit succesul facil, ci adevărul interior al lucrurilor. A șlefuit materia până când aceasta a început să pară lumină, a redus forma până când a devenit idee.

Prin opere precum **Sărutul, Domnișoara Pogany sau Coloana Infinitului,** Brâncuși a arătat că esența poate fi mai puternică decât detaliul și că simplitatea poate conține infinitul. El a demonstrat că arta nu trebuie să copieze realitatea, ci să o

reveleze în forma ei cea mai pură.

Astăzi, Brâncuși rămâne nu doar un simbol al creativității românești, ci un reper universal al modernității – un artist care a transformat piatra și bronzul în meditație, în zbor, în eternitate.

ȘTIAȚI CĂ...?

1. Știați că Brâncuși a plecat aproape pe jos până la Paris, străbătând Europa cu foarte puțini bani, hotărât să devină sculptor?
2. Știați că a lucrat pentru scurt timp în atelierul lui Auguste Rodin, dar a plecat spunând: „La umbra marilor copaci nu crește nimic”?
3. Știați că una dintre cele mai faimoase lucrări ale sale, Sărutul, a marcat începutul stilului său simplificat, revoluționar pentru acea vreme?
4. Știați că lucrarea „Bird in Space” a fost considerată inițial obiect industrial de către vameșii americani, iar procesul câștigat de Brâncuși a schimbat definiția artei în Statele Unite?
5. Știați că ansamblul monumental de la Târgu Jiu include celebra Coloana Infinitului, simbol al sacrificiului fără sfârșit?
6. Știați că în același ansamblu se află și Poarta Sărutului, inspirată din motive tradiționale românești?
7. Știați că masa rotundă din piatră numită Masa Tăcerii simbolizează momentul de reculegere al soldaților înainte de luptă?
8. Știați că Brâncuși își realiza singur soclurile, considerându-le parte integrantă din operă?
9. Știați că atelierul său din Paris este reconstituit astăzi lângă Centre Pompidou și poate fi vizitat?
10. Știați că la moartea sa, în 1957, Brâncuși și-a lăsat întreaga avere artistică statului francez, consolidându-și locul în patrimoniul cultural european?

Teodora Olteanu, Barcelona

www.dvlogistica.com
643 063 263

DV® Logistica

COLETE LA DOMICILIU

FĂRĂ TAXE SUPLIMENTARE

SPANIA - ROMÂNIA
ȘI RETUR

Tel. Spania
(0034) 643 063 263
(0034) 642 882 812
(0034) 642 882 805

infodvlogistica@gmail.com
facebook.com/dvlogistica
www.dvlogistica.com

Tel. România
(004) 0770 691 632
(004) 0778 354 838